

Bruksela, dnia 26 kwietnia 2009 r.

KANCELARIA SENATU

Przedstawiciel Kancelarii Senatu
przy Unii Europejskiej

Sprawozdanie nr 25/2009

SESJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

Bruksela, 21-24.04.2009

Podczas sesji Parlamentu Europejskiego, która odbyła się w dniach 21-24 kwietnia 2009 r., w Strasburgu, omawiane były następujące tematy:

1. PRZEMYSŁ - Tańsze rozmowy, SMS-y i Internet przez komórki

Stawki opłat za rozmowy głosowe, wiadomości tekstowe i korzystanie z Internetu za pośrednictwem telefonów komórkowych w roamingu międzynarodowym zostaną obniżone od 1 lipca 2009 roku. Parlament Europejski przyjął uzgodnione z rządami państw członkowskich nowe rozporządzenie, które przedłuży i rozszerzy zakres rozporządzenia w sprawie usług roamingowych z 2007 roku.

- **Niższe stawki opłat za połączenia głosowe**

Rozporządzenie nie określa wysokości stawek opłat roamingowych, lecz nakłada górne pułapy cen, poniżej których operatorzy telefonii komórkowej będą mogli konkurować na rynku oferując niższe ceny za rozmowy telefoniczne. Operatorzy działający na rynkach państw członkowskich będą mogli stosować następujące stawki opłat w roamingu (wszystkie stawki bez podatku VAT):

- Od 1 lipca 2009 roku: nie wyższe niż € 0,43 za minutę za połączenia wychodzące i nie wyższe niż € 0,19 za minutę za połączenia przychodzące;
- Od 1 lipca 2010 roku: nie wyższe niż € 0,39 za minutę za połączenia wychodzące i nie wyższe niż € 0,15 za minutę za połączenia przychodzące;
- Od 1 lipca 2011 roku: nie wyższe niż € 0,35 za minutę za połączenia wychodzące i nie wyższe niż € 0,11 za minutę za połączenia przychodzące.

Od 1 lipca 2009 roku operatorzy muszą stosować naliczanie sekundowe, choć będą mogli wprowadzić minimalną opłatę za pierwsze 30 sekund rozmowy.

- **Niższe stawki opłat za transmisję danych**

Parlament i państwa członkowskie UE (Rada) uzgodniły, że wysłanie wiadomości

tekstowej w roamingu będzie kosztować nie więcej niż € 0,11 (netto) począwszy od 1 lipca 2009 roku.

Pozostałe stawki opłat za usługi transmisji danych – takie jak wysyłanie emaili, plików i surfowanie po internecie zostały uregulowane na poziomie hurtowym, a więc w rozliczeniach między operatorami. Pułapy cen określają maksymalne stawki, jakie operator sieci, w której realizowana jest usługa może zażądać od operatora macierzystej sieci klienta (wszystkie stawki bez podatku VAT):

- Od 1 lipca 2009 roku: nie wyższe niż € 1,00 za megabajt;
- Od 1 lipca 2010 roku: nie wyższe niż € 0,80 za megabajt;
- Od 1 lipca 2011 roku: nie wyższe niż € 0,50 za megabajt.

Klienci korzystający z usług w roamingu będą mogli od 1 marca 2010 roku wybrać dla siebie maksymalny limit wydatków. Jeden z tych pułapów powinien zostać określony na poziomie € 50,00 (netto) lub odpowiadającej mu ilości danych. Ten limit zostanie automatycznie przypisany klientom, którzy przed 1 lipca 2010 roku nie dokonają innego wyboru.

Operatorzy będą musieli zawiadomić klienta w chwili, kiedy wykorzysta on 80% swojego limitu. Kiedy klient wykorzysta cały limit operator wyśle mu kolejne zawiadomienie wraz z informacją, co powinien zrobić, aby dalej korzystać z usługi przesyłu danych w roamingu. Jeśli klient nie odpowie, operator zawiesi wszystkie usługi przesyłu danych w roamingu.

Do połowy 2011 roku Komisja Europejska dokona oceny korzyści, jakie odnieśli klienci z obniżenia stawek opłat za usługi telefonii komórkowej w roamingu oraz przyjrzy się sytuacji rynkowej mniejszych, niezależnych lub nowych operatorów telefonicznych. Komisja powinna przedstawić propozycje innych niż regulacja cenowa metod stymulowania konkurencji na wewnętrznym rynku usług roamingowych.

Rozporządzenie wygaśnie 30 czerwca 2013 roku. Gdyby nie nowe rozporządzenie, istniejące przepisy przyjęte przez Parlament i Radę w 2007 roku wygasłyby do końca czerwca 2010 roku.

2. ENERGIA - Trzeci etap liberalizacji rynku energii i gazu

Oddzielenie działalności obrotowej i wytwórczej od przesyłowej, wzmocnienie uprawnień regulacyjnych, upowszechnianie inteligentnych systemów pomiarowych, a przede wszystkim wzmocnienie praw konsumenta i ochrona najbardziej wrażliwych odbiorców, to główne założenia trzeciego etapu liberalizacji rynku energii. Po wielu miesiącach negocjacji Parlament Europejski przyjął pakiet dyrektyw i rozporządzeń, które stanowią kolejny krok w budowie europejskiego rynku energii i gazu.

- **Oddzielenie działalności obrotowej i wytwórczej od przesyłowej (unbundling)**

Rozwiązania przewidziane w pakiecie mają prowadzić do liberalizacji rynków elektroenergetycznych. Państwa członkowskie będą mogły wybrać jeden z trzech wariantów rozdzielania działalności sieciowej od wytwórczej i obrotowej.

Rozdział właścicielski

Rozdział właścicielski jest najdalej idącą formą zapewnienia, że firmy nie staną w obliczu konfliktu interesów. Przedsiębiorstwa zintegrowane musiałyby sprzedać swoje sieci i stworzyć odrębny podmiot, który będzie właściwy w obszarze zarządzania siecią.

Niezależny operator systemu (ISO)

Alternatywą dla takiego rozwiązania jest prawne wydzielenie niezależnego operatora systemu. W tym przypadku przedsiębiorstwa mogłyby zachować nadzór właścicielski nad sieciami przesyłowymi. Aby zliberalizować rynek państwa członkowskie mogłyby np. zobowiązać takie przedsiębiorstwa do przekazania zarządzania sieciami wyznaczonemu, oddzielnemu podmiotowi – niezależnemu operatorowi systemu (tzw. ISO).

Niezależny operator przesyłowy (ITO)

Trzecia opcja – niezależny operator przesyłowy (tzw. ITO) – pozwala na zachowanie integralności obrotu i przesyłania energii, ale jednocześnie zobowiązuje takie podmioty do przestrzegania dokładnie określonych reguł zapewniających, że te dwie części przedsiębiorstwa będą działać w praktyce niezależnie. Ich przestrzegania pilnować będzie organ nadzorczy, a firmy będą opracowywać program zgodności (compliance programme), którego wypełniania pilnować będzie przedstawiciel ds. zgodności (compliance officer).

Czasowy zakaz zatrudniania kadry kierowniczej

Wszystkie umowy handlowe i finansowe zawierane pomiędzy spółką zintegrowaną, a niezależnym operatorem przesyłowym będą zatwierdzane przez krajowy organ regulacyjny. Pracownicy zatrudnieni na stanowiskach kierowniczych w sieciowej części przedsiębiorstwa nie będą mogli podejmować pracy w spółce wytwórczej i obrotowej przez okres 3 lat przed i 4 lat po okresie zatrudnienia u operatora przesyłowego.

Przedsiębiorstwa energetyczne z państw trzecich

Pakiet przewiduje klauzule, które mają zapobiec przejęciu kontroli nad systemami przesyłowymi państw członkowskich przez przedsiębiorstwa spoza UE, jeśli nie spełniają one określonych warunków. Krajowy regulator rynku energetycznego będzie mógł odmówić udzielenia koncesji przesyłowej spółce kontrolowanej przez podmiot z kraju trzeciego, jeśli nie spełnia on warunków dotyczących rozdzielania działalności sieciowej od handlowej oraz jeśli wejście na rynek takiego podmiotu mogłoby zagrozić bezpieczeństwu dostaw na rynku państwa członkowskiego lub w Unii Europejskiej.

- **Wzmocnienie praw konsumenta**

Nowe rozwiązania wzmocniają pozycję odbiorcy na rynku energii elektrycznej i gazu dając konsumentom wiele praw. Zaproponowane w pakiecie regulacje zapewnią możliwość zmiany sprzedawcy energii elektrycznej i gazu w ciągu trzech tygodni i bez konieczności ponoszenia jakichkolwiek opłat. Wedle nowych, ogólnoeuropejskich przepisów odbiorca będzie miał prawo otrzymać rozliczenie końcowe ze starym sprzedawcą najpóźniej sześć tygodni po jego zmianie. Większy nacisk położono także na dostępność istotnych dla konsumentów informacji – odbiorca powinien mieć prawo do otrzymywania danych o swoim zużyciu energii i gazu, a informacje o prawach odbiorcy powinny być zamieszczane na rachunkach za media oraz na stronach internetowych przedsiębiorstw, które je dostarczają. Odbiorca otrzymuje także prawo do rekompensaty w przypadku, gdy poziom świadczonych przez przedsiębiorstwa usług nie spełnia określonych standardów (np. błędnie wystawione bądź za późno dostarczane rachunki) oraz prawo do niezależnego mechanizmu rozpatrywania skarg i sporów na drodze pozasądowej.

- **Usługa powszechna i ochrona odbiorców wrażliwych**

W propozycjach pakietu znajdują się przepisy, które nakładają na państwa członkowskie obowiązek świadczenia pomocy odbiorcom, których nie stać na opłacenie rachunku. Państwa członkowskie będą zobowiązane zapewnić świadczenie usługi powszechnej wszystkim odbiorcom z grupy gospodarstw domowych oraz – jeśli to konieczne – małym i średnim przedsiębiorcom zatrudniającym mniej niż 50 pracowników i wykazujących obrót roczny poniżej 10 milionów euro. Odbiorcom tym należy zapewnić dostawy energii elektrycznej o określonych parametrach i po rozsądnych, łatwo porównywalnych, przejrzystych i niedyskryminacyjnych cenach.

- **Inteligentne systemy pomiarowe - tzw. smart metering**

W zależności od uwarunkowań gospodarczych, do roku 2020 aż 80% odbiorców końcowych w poszczególnych państwach członkowskich powinno mieć zapewniony dostęp do inteligentnych systemów pomiarowych zużycia energii.

Systemy takie zapewniają przekazywanie informacji o zużyciu do przedsiębiorstwa energetycznego, które na tej podstawie może określać profile odbiorców pomocne w optymalizacji usług związanych z dostawą energii. Wprowadzenie takiego systemu niesie ze sobą wiele korzyści dla wszystkich uczestników - umożliwi sporządzenie oferty dostosowanej do indywidualnego profilu zużycia odbiorcy końcowego, ogranicza straty sieciowe, zmniejsza ryzyko powstawania blackoutów, pozwala na zarządzanie popytem przez odbiorców końcowych, niesie ze sobą możliwość osiągnięcia celów w zakresie poprawy efektywności zużycia energii elektrycznej, ułatwia zmianę sprzedawcy oraz obniża koszty zakupu energii.

Wymiana urządzeń pomiarowo-rozliczeniowych na liczniki elektroniczne ze zdalną transmisją danych przyniesie zatem wiele korzyści zarówno odbiorcom, jak i sprzedawcom energii. Ponadto gospodarstwa domowe odniosą także korzyści o charakterze pośrednim, w związku z racjonalniejszym wykorzystaniem energii przez przedsiębiorstwa wykorzystujące energię w procesach produkcyjnych. Nie do

przecenienia są także korzyści jakie z racji obniżenia zużycia energii odniesie środowisko naturalne.

- **Wzmocnienie środowiska regulacyjnego**

Trzeci pakiet energetyczny zakłada także wzmocnienie niezależności krajowych regulatorów rynku energii. Powołana zostanie Agencja do spraw współpracy krajowych organów regulacyjnych, która będzie określać niewiążące ogólne wytyczne. Na ich podstawie Komisja Europejska zatwierdzać będzie kodeksy sieciowe określające procedury postępowania w sytuacjach zagrożenia.

Inwestycje w rozwój infrastruktury

Powołane zostaną stowarzyszenia operatorów systemów przesyłowych dla energii elektrycznej (ENTSOE) i gazu (ENTSOG), które zajmą się wdrażaniem kodeksów sieciowych. Operatorzy systemów będą zobowiązani co dwa lata przedstawiać krajowym organom regulacyjnym dziesięcioletnie plany rozwoju infrastruktury sieciowej opracowane na podstawie analizy bieżącego i przewidywanego zapotrzebowania. Krajowy regulator może zażądać uzupełnienia planu przygotowanego przez operatora, jeśli uzna, że nie jest on zgodny z ogólnoeuropejskim planem rozwoju sieci opracowanym przez ENTSO.

Niezależność organów regulacyjnych

Krajowe organy regulacyjne powinny funkcjonować na zasadach pełnej niezależności zarówno ze strony branży jak i rządu. Państwo członkowskie musi zagwarantować, że regulator wypełnia swoje obowiązki w sposób bezstronny i przejrzysty. W tym celu organ regulacyjny powinien dysponować odrębnym budżetem rocznym i samodzielnie go wykonywać. Członkowie rad zarządzających organów regulacyjnych lub najwyższa kadra kierownicza (w zależności od struktury organu) mogą być powoływani na czas określony od pięciu do siedmiu lat z możliwością jednokrotnego ponownego powołania.

3. ENERGIA – Eurodeputowani wzywają państwa członkowskie do utrzymywania minimalnych zapasów ropy naftowej

Eurodeputowani są zaniepokojeni, że wystąpienie ryzyka nagłego niedoboru ropy naftowej może być niezwykle destrukcyjne dla gospodarek państw członkowskich. Ryzyko niedoborów ropy naftowej znacznie wzrosło w ostatnich latach, z uwagi na rosnący popyt na ropę naftową, skoncentrowanie zasobów ropy naftowej w niestabilnych obszarach na świecie oraz malejące zasoby ropy w Unii Europejskiej.

Zapotrzebowanie Wspólnoty na ropę naftową i produkty naftowe utrzymuje się na bardzo wysokim poziomie, zwłaszcza w sektorze transportu, przemyśle chemicznym i energetycznym. Przynajmniej przez kilka kolejnych dziesięcioleci ropa naftowa pozostanie jednym z podstawowych źródeł energetycznych UE. Zakłócenia w dostawach ropy i produktów naftowych lub niewystarczające zapasy mogłyby spowodować poważne straty przedsiębiorstw i sparaliżować pozostałe sektory gospodarki i życie codzienne mieszkańców Unii. Ropa naftowa jest i będzie

w nadchodzących dziesięcioleciach jednym z najważniejszych podstawowych źródeł energii. Zapewnienie stałych dostaw ropy naftowej po przystępnej cenie stanowić będzie jednocześnie coraz większe wyzwanie dla państw członkowskich.

Komisja Europejska szacuje, że w 2030 roku zapotrzebowanie UE na ropę będzie o 30% wyższe, niż w roku 2006, co jest powodem do niepokoju, gdyż już w roku 2006 zapotrzebowanie było znacznie większe niż podaż ropy naftowej. Z tego powodu Parlament Europejski, w raporcie przygotowanym przez **Miroslava Randsdorfa** (GUE/NGL, Czechy), przyjętym stosunkiem głosów: 629 za, 24 przeciw, przy 8 wstrzymujących się, wzywa państwa członkowskie do utrzymywania minimalnych zapasów ropy naftowej jako zabezpieczenia przed nieoczekiwanymi niedoborami jej podaży. W opinii sprawozdawcy, należy wzmocnić rolę państw członkowskich w utrzymywaniu obowiązkowych zapasów ropy naftowej i gospodarowaniu nimi na wypadek sytuacji kryzysowych.

- **Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa energetycznego w Unii Europejskiej**

Komisja Europejska wzywa do utrzymywania minimalnych zapasów ropy naftowej w państwach członkowskich, które wystarczą na 90 dni. W opinii sprawozdawcy, określenie faktycznie niezbędnego poziomu minimalnych zapasów jest możliwe dopiero w przypadku wystąpienia niedoboru, w sytuacji kryzysowej. Jest on zdania, że te 90-dniowe zapasy powinny być wystarczające dla zaspokojenia zapotrzebowania na ropę w przypadku zakłóceń dostaw, które nie są motywowane politycznie. Jeśli sytuacja kryzysowa trwa dłużej niż 90 dni, wówczas ogólnoswiatowe konsekwencje tego kryzysu będą wymagały podjęcia innych działań.

Obecnie, wiele państw członkowskich utrzymuje swoje rezerwy ropy naftowej w infrastrukturach innych państw. Dla przykładu, w roku 2007, Dania, Irlandia i Szwecja utrzymywały część swoich zasobów w Wielkiej Brytanii. Sprawozdawca uważa to zjawisko za ogólnie rzecz biorąc pozytywne, jednakże wzywa do dalszego wyjaśnienia konsekwencji prawnych dwustronnych umów między państwami, celem zapewnienia, by w przypadku kryzysu, dostawy ropy naftowej zostały zapewnione szybko i efektywnie.

- **Sprawozdania comiesięczne czy cotygodniowe?**

Na świecie sprawozdania statystyczne dotyczące poziomu zapasów handlowych utrzymywanych na terytorium poszczególnych państw sporządzane są co tydzień, podczas gdy na terenie Unii Europejskiej państwa członkowskie przekazują Komisji comiesięczne sprawozdania statystyczne w tym zakresie. Eurodeputowani są zdania, że podczas gdy cotygodniowe sprawozdania mogą być źródłem dokładniejszych informacji, to jednak taka sprawozdawczość może okazać się przydatna jedynie wówczas, gdy sprawozdania są dokładne i nie będą wymagały żadnych późniejszych korekt. Dlatego eurodeputowani popierają szczegółową analizę wykonalności oraz skuteczności cotygodniowych sprawozdań statystycznych podjętą przez Komisję Europejską. W ich opinii, jeżeli okaże się, cotygodniowe sprawozdania oferują odrębne korzyści w zakresie przejrzystości rynkowej i że nie trzeba wprowadzać następnie znacznych poprawek do danych otrzymanych w takich zestawieniach, Komisja może wymagać sporządzania przez państwa członkowskie cotygodniowych,

zamiast comiesięcznych sprawozdań statystycznych dotyczących poziomu handlowych zapasów ropy naftowej.

- **Współpraca z organizacjami międzynarodowymi**

Jedynie osiem państw członkowskich Unii Europejskiej (Bułgaria, Cypr, Estonia, Litwa, Łotwa, Malta, Rumunia i Słowenia) nie jest członkami Międzynarodowej Agencji Energii (MAE). Jednak eurodeputowani wzywają Komisję, by zagwarantowała zaangażowanie na równych zasadach tych ośmiu państw członkowskich, w odniesieniu do decyzji i środków podejmowanych przez Unię Europejską po konsultacjach z MAE. Komisja powinna zapewnić, by interesy wszystkich państw członkowskich były chronione.

Ponadto, eurodeputowani wzywają Komisję do ścisłej współpracy z innymi międzynarodowymi instytucjami, które są uprawnione do decydowania o wprowadzeniu zapasów do obrotu, co przyczyni się do wzmocnienia wielostronnej i dwustronnej koordynacji w tych kwestiach na szczeblu światowym.

4. SPRAWY GOSPODARCZE I WALUTOWE - SOLVENCY II – Zmiany w przepisach dotyczących działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej

Dobiega końca proces legislacyjny, znany jako Solvency II. Parlament przyjął propozycję zmian w przepisach, które zapewnią ściślejszy nadzór nad rynkiem ubezpieczeniowym w Europie. Nowe regulacje zmierzają do stworzenia znacznie bardziej wyrafinowanego systemu oceny ryzyka podejmowanego przez firmy ubezpieczeniowe, jak również określania wymogów kapitałowych, którym powinny podlegać.

Solvency II jest dyrektywą, która uaktualnia 14 obowiązujących dyrektyw dotyczących ubezpieczeń i reasekuracji. Celem dyrektywy jest zapewnienie stabilności firm prowadzących działalność ubezpieczeniową i reasekuracyjną poprzez stworzenie znacznie bardziej wyrafinowanego systemu oceny ryzyka podejmowanego przez firmy ubezpieczeniowe, w tym nie tylko ryzyka ubezpieczeniowego, ale także związanego z sytuacją na rynku, zadłużeniem lub działalnością operacyjną.

Dyrektywa zakłada zmianę podejścia organów nadzorczych, które nie będą ograniczać się do pasywnego sprawdzania zgodności z wymogami, lecz będą bardziej aktywnie nadzorować proces zarządzania ryzykiem przez indywidualne firmy ubezpieczeniowe w oparciu o zbiór zasad i reguł.

- **Wymogi kapitałowe**

Kapitał dzieli się na minimalny wymóg kapitałowy (MCR), który stanowi poziom, jaki każda firma musi zawsze utrzymywać, żeby nadal mieć zezwolenie na działalność. Kapitałowy wymóg wypłacalności (SCR) stanowi wyższy poziom kapitału, który zwykle należy zachować, a w przypadku jego niedotrzymania ma charakter wczesnego ostrzeżenia zmierzającego do interwencji organu nadzoru. Minimalny wymóg kapitałowy (MCR) będzie ostatnim szczeblem interwencji, który będzie decydował o odebraniu firmie licencji na działalność ubezpieczeniową.

- **Kolegia nadzoru**

Współpraca krajowych organów nadzoru z organami nadzoru w państwie siedziby jednostki dominującej ma podstawowe znaczenie dla działania procesów nadzoru grup ubezpieczeniowych. W celu zwiększenia zaangażowania wszystkich organów nadzoru w nadzór nad transgranicznymi grupami ubezpieczeniowymi dyrektywa przewiduje powołanie kolegiów organów nadzoru. Zapewnią one stałą, ale elastyczną strukturę współpracy i koordynacji. Kolegia będą odbywać regularne posiedzenia w celu ułatwienia wymiany informacji, umożliwienia organom nadzoru wypracowania wspólnego zrozumienia profilu ryzyka grup, koordynacji oraz uzgadniania decyzji podejmowanych przez poszczególne organy.

5. SPRAWY GOSPODARCZE I WALUTOWE - Rezolucja w sprawie szczytu G20

Parlament z zadowoleniem przyjmuje globalny plan naprawy i reform G20 i uznaje, że jest on zgodny z wysiłkami podjętymi już przez Unię Europejską. Posłowie przychylnie odnoszą się do zapowiedzi zreformowania systemów wynagrodzeń i wzywają do wyeliminowania rajów podatkowych oraz usunięcia luk prawnych w krajowych systemach podatkowych.

Zdaniem Parlamentu kryzys światowy wymaga rozwiązania na skalę światową i zintegrowanej strategii odbudowy zaufania, przywracania wzrostu gospodarczego i odtwarzania miejsc pracy.

Z zadowoleniem przyjęto porozumienie dotyczące zapewnienia 832 miliardów euro jako dodatkowych zasobów finansowych dla MFW i innych instytucji finansowych. PE zauważa jednak, że nie uzgodniono dodatkowych europejskich bodźców fiskalnych, a możliwości działania różnią się w poszczególnych krajach.

Za krok w dobrym kierunku uznano cięcia stóp procentowych przez EBC, które ułatwią pobudzenie wzrostu oraz szybkie wprowadzenie przez EBC krótkoterminowych mechanizmów finansowych mających na celu ożywienie pożyczek międzybankowych. Cięcia stóp procentowych powinny być bardziej odczuwalne przez kredytobiorców.

Parlament wyraża ubolewanie, że kwestia braku równowagi światowej, która stanowi przyczynę kryzysu finansowego, nie została podjęta podczas szczytu państw G20. Aby zapobiec kryzysowi finansowemu w przyszłości, należy zająć się jego głównymi przyczynami (np. finansowaniem nadmiernego deficytu USA za pomocą znacznych nadwyżek w handlu z Chinami), które mają skutki wykraczające poza sektor bankowości oraz uregulowań w dziedzinie finansów i zarządzania instytucjonalnego.

Skuteczna reakcja na kryzys musi obejmować wielostronne przyczyny braku stabilności w zakresie kursów wymiany oraz cen surowców. Dlatego PE wezwał Radę Europejską do przyjęcia wspólnego stanowiska celem rozwiązania tych problemów podczas kolejnego szczytu G20 w Nowym Jorku.

Z zadowoleniem przyjęto decyzję G20 o wspieraniu przejrzystości na rynkach finansowych i zreformowania systemów wynagrodzeń podkreślając znaczenie ich powiązania z wynikami, aby zapobiec zachętom skłaniającym do nieodpowiedzialnych zachowań.

Parlament wzywa do przyjęcia na następnym szczycie G20 uzgodnień dotyczących działań w celu wyeliminowania wszystkich rajów podatkowych i regulacyjnych, jak i usunięcia wszelkich luk podatkowych i regulacyjnych w normalnych systemach podatkowych. UE powinna przyjąć na szczeblu wspólnotowym odpowiednie ramy legislacyjne dotyczące rajów podatkowych. PE pochwała automatyczną wymianę informacji jako najskuteczniejsze narzędzie radzenia sobie ze zjawiskiem uchylania się od podatków.

Posłowie odrzucają wszelkie formy protekcjonizmu zarówno w gospodarce realnej, jak i w sektorze finansowym jako reakcję na spowolnienie gospodarcze i słabnący handel światowy.

6. SPRAWY GOSPODARCZE I WALUTOWE - Wzmocniony nadzór nad agencjami ratingowymi

Parlament Europejski poparł projekt nowego rozporządzenia regulującego zasady działania agencji ratingowych. Celem propozycji jest zapobieżenie możliwym konfliktom interesów. Rozporządzenie przewiduje centralną rejestrację agencji na poziomie wspólnotowym i system zatwierdzania ratingów sporządzanych przez agencje z krajów nie należących do UE.

Agencje ratingowe nie potrafiły prawidłowo oszacować ryzyka kredytowego i nie przewidziały załamania rynków finansowych, co jest podstawą ich działalności i zaufania pokładanego przez inwestorów w ich analizy. Zdaniem posłów przyczyny tych błędów są wielorakie: niewłaściwe modele, zbyt duża swoboda zasad, konflikty interesów, kwalifikacje analityków, sposób zarządzania, brak rzeczywistego nadzoru nad jakością ratingów.

Wystawione ratingi są uznawane przez profesjonalistów zajmujących się finansami i przez inwestorów jako poważne, a nawet jedyne punkty odniesienia, stanowiące dla nich kluczowy element pozwalający na podejmowanie decyzji o inwestycjach. Ponadto ratingi pełnią funkcję regulacyjną uznawaną w tekstach wspólnotowych mających zastosowanie do instytucji kredytowych lub ubezpieczeniowych. Dlatego uznano, że agencje ratingowe powinny podlegać surowym i precyzyjnym przepisom, a nie tylko kodeksowi postępowania. Jeszcze przed kryzysem Parlament Europejski wielokrotnie wzywał do wzmocnienia kontroli działalności agencji ratingowych.

Proponowane rozporządzenie ma na celu wprowadzenie wiążącego prawnie systemu rejestracji i nadzoru dla agencji ratingowych wystawiających ratingi kredytowe wykorzystywane przez instytucje kredytowe, przedsiębiorstwa inwestycyjne, zakłady ubezpieczeń i reasekuracji, programy zbiorowego inwestowania i fundusze emerytalne. Głównym celem jest zagwarantowanie niezależności, obiektywizmu i najwyższej jakości ratingów kredytowych.

- **Rotacja analityków co 5 lat**

Uniknięcie konfliktu interesów pomiędzy agencją ratingową, a jej klientem, którego kondycji finansowej decyduje się ocenić, jest podstawowym celem nowych uregulowań. Analitycy będący w bezpośrednim kontakcie z emitentami będą mogli świadczyć usługi ratingowe na rzecz tego samego klienta lub powiązanych z nim stron trzecich nie dłużej niż 5 lat. W tym celu agencje będą musiały ustanowić mechanizm rotacji w stosunku do tych analityków.

Agencje ratingowe będą musiały ujawniać charakter wynagrodzenia wypłacanego agencji ratingowej przez oceniany podmiot.

- **Rejestracja na poziomie europejskim**

Posłowie wprowadzili poprawki, które stanowią, że Komitetu Europejskich Organów Nadzoru nad Papierami Wartościowymi (CESR), a nie organy krajowe państw członkowskich, będzie odpowiedzialny za rejestrację agencji ratingowych i monitorowanie zgodności z ustanowionymi zasadami oraz cofanie zgody na działalność, jeśli te zasady zostaną naruszone.

- **Nowa europejska agencja ratingowa?**

Posłowie uznają za właściwe przeprowadzenie reformy CESR, polegającej na przekształceniu go w niezależną agencję europejską. Możliwe byłoby także utworzenie zupełnie nowej niezależnej głównej agencji europejskiej, sporządzającej ratingi. Posłowie wezwali Komisję Europejską do przedstawienia stosownego wniosku legislacyjnego.

- **Ratingi agencji spoza UE muszą być zatwierdzone**

Ratingi kredytowe podmiotów lub produktów znajdujących się w kraju trzecim, przygotowane lub wydane przez agencje ratingowe z siedzibą w kraju trzecim będą mogły być wykorzystywane we Wspólnocie pod warunkiem, że są zgodne z wymogami, które są równie rygorystyczne jak te przyjęte przez UE. Posłowie proponują, aby rozporządzenie wprowadziło system zatwierdzania umożliwiający agencjom ratingowym zarejestrowanym we Wspólnocie zatwierdzanie ratingów kredytowych wystawionych w krajach trzecich. Agencja ratingowa, która zatwierdzi ratingi kredytowe wystawione w kraju trzecim, powinna ponosić pełną i bezwarunkową odpowiedzialność za zatwierdzone przez nią ratingi kredytowe.

- **Wejście w życie**

Rozporządzenie wejdzie w życie 20 dnia po opublikowaniu i będzie obowiązywało państwa członkowskie bezpośrednio (nie jest wymagana transpozycja). Jednak państwa członkowskie będą miały 6 miesięcy na przygotowanie przepisów towarzyszących, które umożliwią wdrożenie zapisów rozporządzenia. Zapisy odnoszące się do wykorzystywania ratingów dokonywanych przez agencje z krajów trzecich zaczną obowiązywać po 18 miesiącach. Po trzech latach Komisja Europejska dokona analizy w celu stwierdzenia, czy rozwiązania proponowane w rozporządzeniu okazały się skuteczne.

7. SPRAWY GOSPODARCZE I WALUTOWE – Wsparcie UE dla bilansów płatniczych państw członkowskich

PE stwierdził, że pomoc finansowa UE powinna zostać zwiększona z uwagi na obecny globalny kryzys finansowy i gospodarczy. Eurodeputowani uznali potrzebę znacznego zwiększenia pułapu pożyczek udzielanych państwom członkowskim spoza strefy euro. Taki wzrost pomocy wzmocni również stopień elastyczności Wspólnoty w zakresie reagowania na dalsze prośby o udzielenie średnioterminowej pomocy finansowej.

W oddzielnym sprawozdaniu autorstwa **Pervenche Beres** (PSE, Francja) eurodeputowani poparli propozycję Komisji Europejskiej dotyczącą podwojenia dotychczasowego poziomu finansowania z poziomu 25 miliardów euro do 50 miliardów euro. Raport został przyjęty stosunkiem głosów: 369 za, 9 przeciw, przy 15 głosach wstrzymujących się.

- **Nie będzie skutków budżetowych**

Parlament Europejski zwraca uwagę, że podniesienie pułapu pożyczek nie będzie miało skutków budżetowych, ponieważ Komisja Europejska będzie zaciągała pożyczki na rynkach finansowych, a państwa członkowskie będą beneficjentami będą musiały je spłacić. Ponadto, PE podkreśla, że w przypadku podniesienia pułapu pożyczek skutki budżetowe miałyby jedynie niewywiązanie się państwa członkowskiego ze spłaty długu. Dodatkowo, eurodeputowani są zdania, że warunki przyznawania takiej pomocy finansowej powinny być zgodne z celami Wspólnoty w zakresie jakości wydatków publicznych, trwałego wzrostu, systemów zabezpieczeń społecznych, pełnego zatrudnienia, walki ze zmianami klimatu oraz wydajności energetycznej, a także powinny wspierać realizację tych celów.

- **Euro jako waluta chroniąca państwa członkowskie**

W opinii eurodeputowanych obecna sytuacja jest kolejnym dowodem na znaczenie euro jako waluty chroniącej państwa członkowskie należące do strefy euro. Dlatego PE zachęca państwa członkowskie spoza strefy euro do dołączenia do niej, gdy tylko spełnią kryteria z Maastricht. Ponadto, PE zwraca się do Komisji, aby odpowiedziała na wcześniejsze wezwania Parlamentu o przeprowadzenie analizy skutków zachowania banków, które przeniosły swoje aktywa z państw członkowskich, które niedawno przystąpiły do UE.

- **Pożyczki dla Węgier, Łotwy i Rumunii**

Wspólnota Europejska, łącznie z porozumieniami zawartymi z innymi międzynarodowymi instytucjami finansowymi, przyznała Węgrom pożyczkę w wysokości 6,5 mld euro, a Łotwie – w wysokości 3,1 mld euro. Ponadto, kilka państw członkowskich zobowiązało się pożyczyć Łotwie dodatkowo 2,2 mld euro. Dodatkowo, Wspólnota postanowiła udzielić Rumunii średnioterminowej pomocy finansowej w wysokości do 5 mld euro w związku z negatywnym wpływem światowego kryzysu finansowego na sytuację gospodarczą i finansową w Rumunii.

8. ZDROWIE PUBLICZNE - Opieka zdrowotna bez granic

Parlament Europejski przyjął dyrektywę, która ułatwi dostęp pacjentów do opieki zdrowotnej w innych państwach UE. Dyrektywa określi warunki, na jakich pacjenci będą mieli prawo do leczenia w innych krajach członkowskich oraz w jaki sposób zwracane będą poniesione koszty opieki medycznej.

Proponowana dyrektywa w sprawie stosowania praw pacjenta w transgranicznej opiece zdrowotnej ma na celu zniesienie wszelkich przeszkód w swobodnym dostępie do usług zdrowotnych podczas pobytu w innym państwie członkowskim. Określa także dokładnie prawo pacjenta do uzyskania zwrotu kosztów leczenia poniesionych podczas pobytu w innym kraju UE. Nowe przepisy dotyczące praw pacjentów, potwierdzone orzeczeniami Trybunału Sprawiedliwości, przyczynią się do zapewnienia wysokiej jakości, skutecznej i bezpiecznej opieki zdrowotnej w Unii Europejskiej.

• Dyrektywa dla pacjentów, kompetencje krajowe bez zmian

Posłowie podkreślają, że proponowane przepisy dotyczą praw pacjentów i ich mobilności, a nie określają praw dotyczących swobody świadczenia usług zdrowotnych przez ich dostawców. Dyrektywa w pełni respektuje kompetencje państw członkowskich w zakresie organizacji i świadczenia opieki zdrowotnej i medycznej. Dyrektywa nie zobowiązuje podmiotów świadczących opiekę zdrowotną w danym państwie członkowskim do świadczenia opieki zdrowotnej osobie ubezpieczonej z innego państwa członkowskiego ani do traktowania priorytetowo osoby z innego państwa członkowskiego ze szkodą dla osoby o podobnych potrzebach zdrowotnych ubezpieczonej w państwie członkowskim leczenia.

• Autoryzacja zwrotu kosztów opieki szpitalnej

Państwa członkowskie mogą wprowadzić wymóg uzyskania wcześniejszej zgody na zwrot kosztów leczenia szpitalnego. Wymóg taki może zostać wprowadzony pod pewnymi warunkami, na przykład wtedy, gdyby brak uprzedniej zgody zagroził równowadze finansowej systemu zabezpieczenia społecznego kraju członkowskiego.

Posłowie chcą, aby definicja opieki szpitalnej, określona została przez państwo członkowskie ubezpieczenia, a nie przez Komisję Europejską. Parlament chce także, aby system uprzedniej zgody opierał się na jasnych i przejrzystych kryteriach i by nie stanowił przeszkody dla swobodnego przemieszczania się pacjentów.

• Łatwiejszy zwrot kosztów usług medycznych

Parlament zgadza się z ogólnym założeniem dyrektywy, że pacjenci mają prawo do zwrotu kosztów leczenia w wysokości podobnej do wysokości refundacji, jaką otrzymaliby w swoim kraju. Państwa członkowskie mogą zdecydować o pokryciu innych kosztów powiązanych, takich jak leczenie terapeutyczne, koszty noclegu i podróży.

Ponieważ ta zasada powoduje, że w praktyce pacjenci musieliby najpierw zapłacić za leczenie i dopiero później wystąpić o zwrot jego kosztów, posłowie dodali zapis,

który mówi, że państwa członkowskie mogą oferować pacjentom dobrowolny system uprzedniego powiadamiania, w którym wraz z powiadomieniem pacjent otrzymuje pisemne potwierdzenie maksymalnej kwoty, jaka zostanie wypłacona. Pisemne potwierdzenie można następnie zabrać do szpitala, w którym następuje leczenie, a zwrotu kosztów dokonywano by bezpośrednio do tego szpitala przez państwo członkowskie ubezpieczenia.

Państwa członkowskie powinny zapewnić, aby od pacjentów, którzy uzyskali uprzednią zgodę na skorzystanie z opieki zdrowotnej za granicą, wymagano płatności w państwie członkowskim leczenia wyłącznie w takim zakresie, w jakim byłyby te płatności wymagane w państwie członkowskim ubezpieczenia. Komisja przeprowadzi analizę i określi czy konieczne jest ustanowienie izby rozrachunkowej w celu ułatwienia zwrotu kosztów leczenia.

- **Wyjątki dla pacjentów dotkniętych rzadkimi schorzeniami i dla osób niepełnosprawnych**

Parlament wprowadził zapis, który gwarantuje pacjentom dotkniętym rzadkimi schorzeniami prawo dostępu do opieki zdrowotnej w innym państwie członkowskim i uzyskania zwrotu kosztów nawet wtedy, gdy odnośne leczenie nie jest objęte zakresem świadczeń przewidzianym w ustawodawstwie państwa członkowskiego ubezpieczenia. Dodatkowe koszty leczenia osób niepełnosprawnych będą również podlegać refundacji na określonych warunkach.

- **Informowanie pacjentów i skargi do Europejskiego Rzecznika Praw Pacjentów**

Pacjenci powinni mieć świadomość swoich praw i pewność, że w razie potrzeby zostanie im udzielona pomoc medyczna. Dlatego państwa członkowskie powinny ustanowić krajowe punkty kontaktowe do spraw transgranicznej opieki zdrowotnej, które obejmą organizacje pacjentów, fundusze ubezpieczeń zdrowotnych i podmioty świadczące opiekę zdrowotną. Wiadomość o istnieniu krajowych punktów kontaktowych powinna być przekazywana innym państwom członkowskim, aby umożliwić pacjentom łatwy dostęp do tych informacji.

Powołany zostanie Europejski Rzecznik Praw Pacjentów, który będzie rozpatrywał lub pośredniczył w skargach pacjentów dotyczących uprzedniej zgody, zwrotu kosztów lub powstałych szkód, gdy wyczerpane zostaną wszystkie możliwości skargi w odnośnym państwie członkowskim.

- **Opieka długotrwała i przeszczepianie narządów poza zakresem dyrektywy**

Proponowana dyrektywa nie będzie mieć zastosowania do przeszczepiania narządów ani do usług, których głównym celem jest opieka długoterminowa.

9. ZDROWIE PUBLICZNE – Zwalczanie zakażeń szpitalnych

Niedostateczny poziom bezpieczeństwa pacjentów stanowi poważny problem zdrowotny, a także znaczne obciążenie ekonomiczne ograniczonych zasobów w

dziedzinie zdrowia. Dużej części zdarzeń niepożądanych można uniknąć, zarówno w sektorze szpitalnym, jak i w podstawowej opiece zdrowotnej, ponieważ za większość z nich wydają się odpowiadać czynniki systemowe.

Parlament Europejski przyjął sprawozdanie popierające działania mające na celu zmniejszenie liczby zakażeń szpitalnych. Do zaproponowanych działań należą m.in.

- (a) wdrożenie środków profilaktyki i kontroli na poziomie państwa członkowskiego w celu ograniczania zakażeń związanych z opieką zdrowotną;
- (b) poprawa profilaktyki i kontroli zakażeń na poziomie instytucji opieki zdrowotnej;
- (c) stworzenie lub usprawnienie systemów aktywnego nadzoru na poziomie państwa członkowskiego oraz na poziomie instytucji opieki zdrowotnej;
- (d) promowanie kształcenia i szkolenia pracowników opieki zdrowotnej na poziomie państwa członkowskiego oraz na poziomie instytucji opieki zdrowotnej;
- (e) poprawa informacji przekazywanych pacjentom;
- (f) wspieranie badań, między innymi w dziedzinie możliwości zastosowania nanotechnologii i nanomateriałów.

Aby przyczynić się do zredukowania liczby zakażeń, Rada zwróciła się do Parlamentu Europejskiego aby przyjął, w procedurze konsultacji, poprawki dotyczące bezpieczeństwa pacjentów, uwzględniając profilaktykę i kontrolę zakażeń związanych z opieką zdrowotną, zwanych również zakażeniami szpitalnymi. Raport na ten temat, przygotowany przez eurodeputowaną **Amalię Sartori** (EPP-ED, Włochy), został przyjęty przez PE stosunkiem głosów 521 za, 6 przeciw, przy 5 głosach wstrzymujących się.

- **Eurodeputowani wzywają do ograniczenia o 20% liczby osób zakażonych w szpitalach**

Rekomendacje Rady nawołują, by państwa członkowskie realizowały krajowe programy i polityki dotyczące zdrowia pacjentów, lepiej informowały pacjentów, udoskonalily wszechstronne systemy zgłaszania i wyciągania wniosków w celu rejestrowania skali i przyczyn zdarzeń niepożądanych oraz opracowywały na tej podstawie skuteczne rozwiązania i sposoby reagowania. Konieczna jest poprawa profilaktyki i kontroli zakażeń na poziomie instytucji opieki zdrowotnej oraz zapewnienie jak największej czystości, higieny i, jeśli to konieczne, jałowości. Ponadto, bezpieczeństwo pacjentów powinno być częścią kształcenia i szkolenia pracowników opieki zdrowotnej, odpowiadających za opiekę nad pacjentem.

Konieczna jest również poprawa systemów nadzoru, aby dysponować pełniejszymi danymi dotyczącymi zakażeń związanych z opieką zdrowotną oraz aby móc ustalić powiązania między wprowadzonymi politykami, systemami i strukturami a osiągniętymi wynikami. Pozwoli to na poprawę usług opieki świadczonej pacjentom i zmniejszenie liczby zakażeń w szpitalach. Badania Komisji Europejskiej potwierdzają, że nabór około 8700 pielęgniarzy i pielęgniarek wyspecjalizowanych w kontroli zakażeń jest konieczny, aby szybko i skutecznie ograniczyć zakażenia związane z opieką zdrowotną.

Państwa członkowskie powinny wprowadzić instrumenty w celu ograniczenia o 20% liczby osób cierpiących każdego roku w Europie z powodu niepożądanych zdarzeń związanych z opieką zdrowotną, co przekłada się na ograniczenie tych zdarzeń o 900 000 przypadków rocznie do 2015 r. Badania Komisji Europejskiej potwierdzają, że ograniczenie zdarzeń niepożądanych o 900 000 rocznie jest celem możliwym do rozważenia, ponieważ sposoby kontroli zakażeń zostały już opanowane i można je szybko wprowadzić. Zakażenia związane z opieką zdrowotną co roku są przyczyną 37 000 zgonów. Ważne jest więc wskazanie celu w zakresie ograniczania zdarzeń, który państwa członkowskie mają osiągnąć do 2015 r.

- **Miliony osób zakażonych każdego roku**

Z badań Komisji Europejskiej wynika, że w UE 8-12 % pacjentów przyjętych do szpitala doświadcza zdarzeń niepożądanych. Przekłada się to na liczbę między 6,7 a 15 milionów hospitalizowanych pacjentów. Do tego należy dodać około 37 milionów pacjentów rocznie, którzy skorzystali z podstawowej opieki zdrowotnej, i którzy padają ofiarą niepożądanych skutków bezpośrednio związanych z opieką, jaką otrzymali.

Do najczęstszych niepożądanych skutków związanych z opieką zdrowotną należą zakażenia, do których dochodzi w szpitalach i innych miejscach świadczenia usług opieki zdrowotnej. Dotyczy to średnio jednego na dwudziestu hospitalizowanych pacjentów, co stanowi liczbę 4,1 miliona pacjentów rocznie.

Bardziej martwi fakt, że rocznie zakażenia szpitalne są przyczyną około 37 000 zgonów oraz że znajdują się wśród najczęstszych i potencjalnie najbardziej szkodliwych przyczyn niezamierzonej szkody.

Wśród czynników ułatwiających rozwój i rozprzestrzenianie się zakażeń szpitalnych wyróżnić należy:

- uodpornienie się wirusów na antybiotyki;
- wysoki odsetek zajętych łóżek w szpitalach;
- częstsze przenoszenia pacjentów;
- niewystarczająca liczba personelu w stosunku do pacjentów;
- nieprzestrzeganie w wystarczającym stopniu higieny rąk i różnych praktyk profilaktyki zakażeń;
- niewłaściwe użytkowanie wyposażenia.

W większości przypadków niepożądane skutki związane z opieką zdrowotną ogólnie, a w szczególności zakażenia szpitalne, są możliwe do uniknięcia. Przedział od 8 do 12% pacjentów, którzy rocznie cierpią z powodu niepożądanych skutków będących wynikiem otrzymanej opieki zdrowotnej, można ograniczyć i należy to uczynić.

10. ZDROWIE PUBLICZNE – Rzadkie zachorowania zagrożeniem dla zdrowia

Rzadkie choroby stanowią zagrożenie dla zdrowia obywateli europejskich. Należą do nich choroby zagrażające życiu lub choroby powodujące chroniczny ubytek na zdrowiu. W znacznym stopniu choroby te przyczyniają się do wzrostu współczynnika umieralności w Europie, jednakże często nie są wykazywane z uwagi na słabości

systemów danych opieki zdrowotnej. Rzadkie choroby charakteryzują się niską częstością występowania i znacznym stopniem złożoności, lecz ze względu na istnienie wielu różnych rodzajów rzadkich chorób łączna liczba dotkniętych nimi osób jest stosunkowo wysoka. Podjęcie wspólnych działań w dziedzinie rzadkich chorób na szczeblu Unii Europejskiej i na szczeblu krajowym jest bezwzględnie konieczne. Wynika to z faktu, że chociaż współczynnik zachorowalności dla każdej rzadkiej choroby z osobna jest bardzo niski, dotyczą one milionów osób w Unii Europejskiej, ponieważ choroby te mierzy się w tysiącach.

Jak wynika z zalecenia Rady, dziedzina rzadkich chorób w Unii Europejskiej nie jest właściwie określona ani pod względem rejestru klasyfikującego poszczególne choroby, ani pod względem dokładności danych statystycznych. Wynika to z bardzo dużej rozpiętości w odniesieniu do liczby pacjentów (od 27 do 36 milionów osób) i liczby rzadkich chorób (od 5 do 10 tysięcy rzadkich chorób).

- **Konieczne jest podjęcie działań jak najszybciej, mówią eurodeputowani**

W przedstawionym Parlamentowi Europejskiemu tekście postuluje się przedstawienie przez Komisję wniosku dotyczącego wdrożenia propozycji w terminie pięciu lat od przyjęcia, co stanowi długi okres, w którym ze względu na brak finansowania nie mogą zostać podjęte praktycznie żadne działania. Parlament Europejski, w przyjętym sprawozdaniu autorstwa **Antoniosa Trakatellisa** (EPP-ED, Grecja), uważa ten okres za zdecydowanie za długi. Dlatego zwraca się do Komisji o przedstawienie wniosku dotyczącego wdrożenia propozycji najpóźniej do końca 2012 r., gdyż do tego czasu zostaną zebrane od państw członkowskich niezbędne dane na temat specjalistycznych ośrodków i wiedzy o rzadkich chorobach (2011 r.).

Raport stwierdza, że obecne prawodawstwo UE nie jest odpowiednie dla uwzględnienia w nim rzadkim chorób, ponieważ choroby te nie są w znacznym stopniu ewidencjonowane w systemach informatycznych opieki zdrowotnej z uwagi na brak odpowiedniego systemu kodowania i klasyfikacji.

Parlament Europejski zwraca się do Komisji o sporządzenia sprawozdania z wdrożenia omawianej propozycji, skierowanego do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów na podstawie informacji dostarczonych przez państwa członkowskie, nie później niż z końcem 2012 r., w którym to zaproponuje działania związane z wdrożeniem, obejmujące m.in.:

- a) środki budżetowe niezbędne dla zapewnienia skuteczności wspólnotowego programu w dziedzinie rzadkich chorób;
- b) utworzenie stosownych sieci ośrodków specjalistycznych;
- c) gromadzenie danych epidemiologicznych dotyczących rzadkich chorób;
- d) mobilność ekspertów i pracowników służby zdrowia;
- e) mobilność pacjentów oraz
- f) rozpatrzenie potrzeby podejmowania innych działań celem poprawy życia pacjentów cierpiących na rzadkie choroby oraz ich rodzin.

Parlament przyjął również poprawkę, w której zaleca, by państwa członkowskie sprzyjały staraniom na rzecz unikania rzadkich chorób dziedzicznych poprzez:

- a) poradnictwo genetyczne dla rodziców będących nosicielami genów; oraz

b) w odpowiednim przypadku oraz jeżeli nie jest to wbrew obowiązującemu prawu krajowemu i zawsze na zasadzie dobrowolności – preimplantacyjną selekcję zdrowych embrionów.

Ponieważ wiele rzadkich chorób ma podłoże genetyczne, niezwykle istotne znaczenie mają badania naukowe i innowacje w celu zwiększenia zdolności diagnostycznych za pomocą badań genetycznych. W pewnych przypadkach badania genetyczne już istnieją i mogą być stosowane w testach preimplantacyjnych w celu zapobiegania występowaniu tych chorób w embrionach i konsekwentnego zwalczania części z tych chorób. Powinno to być przeprowadzane w ramach wspólnych działań w poradnictwie genetycznym i sieciach informacyjnych. Jest to stosowane w przypadku pewnych chorób w niektórych państwach członkowskich, należy więc rozważyć i wziąć pod uwagę tę kwestię, ponieważ stosowanie tych metod doprowadzi do ostatecznej eliminacji części tych chorób

11. SPRAWIEDLIWOŚĆ I SPRAWY WEWNĘTRZNE - Parlament wzywa polskie władze do równego traktowania parlamentarzystów krajowych i europejskich

Parlament Europejski przyjął rezolucję, w której wzywa polskie władze do zaprzestania dyskryminacyjnego traktowania posłów do Parlamentu Europejskiego w sytuacji uchylenia immunitetu i skazania za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego. Sprzeczne są też krajowe przepisy i zapisy regulaminu PE dotyczące dopuszczalności wniosków o uchylenie immunitetu kierowanych przez osoby prywatne.

- **PE wzywa do poszanowania zasady równego traktowania osób w podobnej sytuacji**

Parlament zwraca uwagę na różnice w traktowaniu posłów na Sejm RP i senatorów RP i posłów do Parlamentu Europejskiego wybranych w Polsce. W przypadku uchylenia immunitetu i orzeczenia przez sąd winy posła i skazania go za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego poseł do Parlamentu Europejskiego traci mandat. Nie dzieje się tak w przypadku krajowych posłów na Sejm i senatorów.

Parlament chce, aby Komisja Europejska przyjrzała się rozbieżnościom w sytuacji prawnej posłów do Parlamentu Europejskiego wybranych w Polsce oraz posłów na Sejm RP i senatorów RP i żeby pilnie skontaktowała się z właściwymi władzami w Polsce w celu ustalenia, w jaki sposób znieść „oczywistą dyskryminację między posłami do tych dwóch parlamentów”.

Parlament zwraca się bezpośrednio do polskich władz, żeby poddały przeglądowi obecną sytuację, w której „warunki wybieralności i utraty mandatu posłów do obu zgromadzeń parlamentarnych są wyraźnie nierówne”, oraz żeby podjęły działania na rzecz „zakończenia tego dyskryminacyjnego traktowania”.

Parlament wzywa państwa członkowskie do poszanowania praw wynikających z obywatelstwa Unii, w tym prawa głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego. Ma to szczególne znaczenie w kontekście zbliżających się

wyborów do PE w czerwcu 2009 roku, w tym do poszanowania zasady równego traktowania osób w podobnej sytuacji.

- **Kto może wnioskować o uchylenie immunitetu?**

Komisja Prawna Parlamentu Europejskiego napotyka również problem z uznaniem dopuszczalności wniosków o uchylenie immunitetu skierowanych przez osoby prywatne bezpośrednio do przewodniczącego Parlamentu Europejskiego. Zgodnie z polskim prawem osoba prywatna ma prawo skierowania do polskiego Parlamentu (Sejmu lub Senatu) bezpośredniego wniosku o uchylenie immunitetu posła lub senatora w przypadku przestępstw, które mogą być ścigane z oskarżenia prywatnego. Te same przepisy stosuje się również do posłów do Parlamentu Europejskiego wybranych w Polsce, jednak stoją one w sprzeczności z zapisami regulaminu Parlamentu Europejskiego, który mówi, że wniosek do PE kieruje „właściwy organ” państwa członkowskiego.

Parlament Europejski przestrzega zarówno prawa krajowego danego państwa członkowskiego, jak i swoich prerogatyw i ma świadomość, że uznanie za niedopuszczalne wniosków o uchylenie immunitetu składanych przez osoby prywatne byłoby rozwiązaniem niezadowalającym. Mogłoby bowiem kolidować z prawami tych osób przysługującymi im w postępowaniu sądowym i uniemożliwić oskarżycielom w sprawach o niektóre przestępstwa złożenie wniosku o uchylenie immunitetu.

W związku z powyższym, Parlament zwraca się do państw członkowskich, a w szczególności do Rzeczypospolitej Polskiej o ustanowienie środków proceduralnych mających na celu zagwarantowanie, że wnioski o uchylenie immunitetu posłów do Parlamentu Europejskiego będą zawsze przekazywane przez „właściwy organ”, tak aby zapewnić przestrzeganie przepisów krajowego prawa materialnego i procesowego, w tym praw procesowych przysługujących osobom prywatnym, a także prerogatywy Parlamentu.

W celu uniknięcia wątpliwości Parlament wzywa państwa członkowskie do wskazania Parlamentowi organów, które są właściwe do składania wniosków o uchylenie immunitetu posła.

Parlament zwraca uwagę, że to do państw członkowskich powinno należeć ustanowienie przepisów określających wykonywanie tego rodzaju praw wobec posłów do Parlamentu Europejskiego w świetle zasad i procedur określających działanie tej instytucji.

Parlament przypomina również, że pismami z 29 września 2004 r. i 9 marca 2005 r. zwrócił się do 25 państw członkowskich o wskazanie organów właściwych do składania wniosków o uchylenie immunitetu posła. Na pisma te odpowiedziało 17 państw UE. Polska nie przekazała jeszcze informacji o tym, jakie organy są właściwe do składania wniosków o uchylenie immunitetu posła do PE.

12. SPRAWIEDLIWOŚĆ I SPRAWY ZEWNĘTRZNE – Eurodeputowani wzywają do ochrony obywateli przed konsekwencjami tworzenia profili

W momencie, w którym nasze dane osobowe są gromadzone w Internecie i bazach danych, raport autorstwa **Sarah Ludford** (ALDE, Wielka Brytania) ostrzega przed niebezpiecznymi konsekwencjami tworzenia profili obywateli UE w oparciu o takie kryteria, jak religia, pochodzenie etniczne, płeć oraz wiek, w szczególności przez policję. Eurodeputowani ostrzegają przed nadużyciami tego systemu i wzywają państwa członkowskie do dokładnego przyjrzenia się tym praktykom. Sprawozdanie zostało przyjęte stosunkiem głosów: 372 za, 12 przeciw, przy 17 głosach wstrzymujących się.

Państwa członkowskie w coraz większym stopniu wykorzystują nowe technologie w postaci programów i systemów obejmujących gromadzenie, wykorzystywanie, przechowywanie lub wymianę informacji o osobach, jako środek zwalczania terroryzmu lub przeciwdziałania innym zagrożeniom w kontekście zwalczania przestępczości. Tworzenie profili jest zazwyczaj stosowane jako technika śledcza, którą umożliwiły nowe technologie i którą powszechnie wykorzystuje się w sektorze komercyjnym, obecnie również w coraz większym stopniu stosowaną także jako środek egzekucji prawa, zwłaszcza w wykrywaniu przestępstw i zapobieganiu im, a także w kontekście kontroli granicznych.

- **Eksploracja danych**

Eurodeputowani są zdania, że praktyka tworzenia profili, która często polega na automatycznej eksploracji danych zawartych w komputerze, zasługuje na analizę oraz debatę polityczną, ponieważ kontrowersyjnie odchodzi ona od ogólnej zasady, zgodnie z którą decyzje organów egzekwowania prawa powinny się opierać na zachowaniu danej osoby a nie na takiej informacji, jak jej pochodzenie etniczne, rasa, narodowość, czy wyznanie.

W opinii eurodeputowanych, eksploracja danych i tworzenie profili zaciera granice między dopuszczalną obserwacją i problematyczną inwigilacją na masową skalę, przy której dane gromadzi się dlatego, że są przydatne, a nie w określonych celach, co może prowadzić do bezprawnej ingerencji w życie prywatne. Zarówno opisowe, jak i mające charakter przewidywań tworzenie profili może być prawomocnym narzędziem dochodzeniowym, jeżeli opiera się na konkretnych, sprawdzonych i dostarczanych w porę informacjach, a nie na niesprawdzonych ogólnikach opartych na stereotypach, oraz gdy działania podjęte w oparciu o te profile są zgodne z prawnym wymogiem konieczności i proporcjonalności.

- **Niewłaściwe wykorzystanie profili**

Eurodeputowani są zaniepokojeni, bowiem istnieje niebezpieczeństwo, iż niewinni ludzie będą arbitralnie zatrzymywani, przesłuchiwani, poddawani ograniczeniom podróży, obserwacji lub obejmowani alarmem bezpieczeństwa z powodu informacji dodanych do ich profilu przez funkcjonariusza publicznego. Jeżeli informacje nie zostaną szybko usunięte z profili, może to prowadzić na podstawie wymiany danych i wzajemnego uznawania orzeczeń do odmowy wydania wizy, zakazu podróży lub przekraczania granicy, zamieszczenia na liście osób poddanych obserwacji, w bazach danych, zakazu wykonywania zawodu lub zakazu bankowego, zatrzymania lub pozbawienia wolności lub innego pozbawienia praw, przy czym we

wszystkich tych przypadkach danej osobie mogą nie przysługiwać środki odwoławcze.

Skuteczność eksploracji danych jest osłabiona w wyniku problemu „szukania igły w stogu siana”, jako że analitycy muszą przekopywać ogromne ilości dostępnych danych. Eurodeputowani są zaniepokojeni, ponieważ ilość śladów cyfrowych pozostawionych przez przestrzegających prawa obywateli jest większa od śladów pozostawionych przez przestępców i terrorystów, którzy dokładają wszelkich starań, aby ukryć swoją tożsamość. Doprowadza to do powstania ogromnej liczby „fałszywych tropów”, w wyniku czego zupełnie niewinni ludzie stają się ofiarami podejrzeń, których skutkiem jest potencjalna ingerencja w ich prywatność, a prawdziwi podejrzani pozostają w ukryciu. Należy ponadto pamiętać o odwrotnym problemie, a więc możliwości niezidentyfikowania przestępców, którzy nie pasują do profilu, jak pokazuje przykład inicjatora zamachów bombowych w Londynie w 2005 r., którym „zainteresowały się służby wywiadowcze, ponieważ był współnikiem innych mężczyzn podejrzanych o udział w tym ataku bombowym, ale nie był ścigany, ponieważ niewystarczająco odpowiadał sporządzonemu przed lipcem 2005 r. profilowi podejrzanego”¹.

W opinii Parlamentu Europejskiego bardzo ważne jest zatem, by egzekwowanie prawa zawsze odbywało się przy poszanowaniu praw podstawowych, w tym prawa do życia prywatnego i rodzinnego, ochrony danych osobowych i niedyskryminacji. Eurodeputowani podkreślają, że chociaż w walce z terroryzmem i poważną przestępczością niezbędna jest bliska międzynarodowa współpraca, to wszelka taka współpraca musi być zgodna z prawem międzynarodowym oraz z europejskimi normami i wartościami w zakresie równego traktowania i odpowiedniej ochrony prawnej, zwłaszcza w trosce o to, aby UE nie podważała swojej wiarygodności jako obrońcy międzynarodowych praw człowieka na swoim terytorium i na szczeblu międzynarodowym.

- **Ochrona prawna**

The report also calls on the Council to ensure that any European or national legislation on profiling should comply with existing European law or international treaties.

Eurodeputowani są zdania, że wszelkie przetwarzanie danych osobowych do celów egzekwowania prawa i antyterrorystycznych powinno opierać się na opublikowanych przepisach prawnych ograniczających ich wykorzystywanie, które są jasne, szczegółowe i wiążące oraz podlegają ścisłemu i rzeczywistemu nadzorowi ze strony niezależnych organów ochrony danych, a także na surowych sankcjach za naruszenie.

Dane policji i służb wywiadowczych powinny być udostępniane jedynie rozpatrując oddzielnie poszczególne przypadki, do konkretnych celów, a dostęp do nich powinien podlegać kontroli sądowej w państwach członkowskich.

Parlament Europejski jest zdania, że dla wszystkich działań w zakresie tworzenia profili należy ustanowić wykaz kryteriów oceny skuteczności, legalności i zgodności

¹ “Detectives draw up new brief in hunt for radicals,” The Times, 28 grudnia 2005.

z wartościami Unii Europejskiej. Istniejące prawodawstwo krajowe i europejskie dotyczące wykorzystywania profili powinno zostać poddane przeglądowi w celu zapewnienia, że spełnia ono wymogi przewidziane w prawie UE i traktatach międzynarodowych.

- **Prawa człowieka w Zjednoczonym Królestwie**

Sprawozdanie w szczególności wspomina o niedawnym orzeczeniu w sprawie *S. i Marper przeciwko Zjednoczonemu Królestwu*, w którym stwierdzono, że „ogólny i bezwarunkowy charakter uprawnień do przechowywania odcisków palców, próbek komórek i profili DNA osób podejrzanych, lecz nie skazanych za przestępstwa” stanowił naruszenie art. 8 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka (ECHR). Ponadto, orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka precyzuje, że odstępstwa na mocy art. 8 ust. 2 ECHR są dopuszczalne jedynie, gdy są one zgodne z prawem i konieczne w demokratycznym społeczeństwie². Ponadto, eurodeputowani są zdania, że stwierdzenie przez Europejski Trybunał Praw Człowieka w *S. i Marper przeciwko Zjednoczonemu Królestwu* „ryzyka stygmatyzacji” wynikającego z faktu, że osoby nie skazane za żadne przestępstwo są traktowane w taki sam sposób jak skazani przestępcy w bazie danych DNA w Wielkiej Brytanii, musi wywołać pytania na temat prawomocności operacji sporządzania profili w oparciu o przetwarzanie danych osobowych osób nie uznanych przez sądy za winne³.

Parlament Europejski jest zdania, że statystyki etniczne są głównym narzędziem umożliwiającym wykrywanie praktyki egzekwowania prawa, która w stopniu nieproporcjonalnym, bezpodstawnym i nieuzasadnionym skupia się na mniejszościach etnicznych. Dlatego gromadzenie danych o osobach wyłącznie na podstawie ich szczególnego pochodzenia rasowego lub etnicznego, przekonań religijnych, orientacji seksualnej czy zachowania, opinii politycznych lub członkostwa w specyficznych ruchach czy organizacjach, które nie są zakazane przez prawo, powinno być zabronione.

Równocześnie jednak, eurodeputowani uważają, że stworzenie wysokich standardów ochrony danych osobowych (dane związane z identyfikowalną osobą) nie wyklucza uzyskiwania danych statystycznych zawierających zmienne dotyczące pochodzenia etnicznego, „rasy”, religii i obywatelstwa, które są niezbędne do wykrycia wszelkiej dyskryminacji w obrębie praktyk egzekwowania prawa.

13. TRANSPORT - Pakiet rozwiązań dla rynku usług transportu drogowego

Mniej pustych przewozów, możliwość dłuższej pracy kierowców autokarów i dokładne kontrole firm spedycyjnych, to kluczowe elementy pakietu rozwiązań legislacyjnych, które zatwierdził Parlament Europejski. Celem proponowanych rozwiązań jest unowocześnienie zasad dostępu do zawodu przewoźnika drogowego oraz rynku usług towarowego transportu drogowego.

² Aby zapoznać się z odpowiednim orzecznictwem patrz E. Brouwer, *Towards a European PNR System?*, badanie przeprowadzone przez dział polityczny C, prawa obywatelskie i sprawy konstytucyjne, dla Parlamentu Europejskiego, dokument PE 410.649, styczeń 2009, ust. 5, s.16-17.

³ Orzeczenie ECHR w ww. sprawie *S. i Marper przeciwko Zjednoczonemu Królestwu*, ust. 125.

Propozycje projektów legislacyjnych przyjętych dziś przez Parlament będą miały znaczący wpływ na funkcjonowanie rynku drogowych przewozów towarowych, na którym działa łącznie ponad 900 tys. przewoźników i który zatrudnia 4,6 miliona pracowników w UE.

- **Kabotaż**

Dostęp do rynku międzynarodowych przewozów drogowych i kabotażowych jest obecnie regulowany przepisami dwóch rozporządzeń i dyrektywy z początków lat 60. Na rynku wewnętrznym transport międzynarodowy między państwami członkowskimi został całkowicie zliberalizowany, lecz w przypadku kabotażu wciąż istnieją pewne ograniczenia. W propozycjach uzgodnionych uprzednio z państwami członkowskimi Parlament podtrzymał stanowisko, zgodnie z którym w ciągu tygodnia przewoźnik może dokonać trzech przewozów kabotażowych.

W tym okresie przewoźnik może dokonać przewozu kabotażowego towarów w państwach członkowskich znajdujących się na jego trasie w ciągu trzech dni od momentu przekroczenia granicy bez ładunku. Można będzie wykonać tylko jedną usługę przewozu w każdym państwie członkowskim, nie więcej niż trzy w ciągu tygodnia.

Te zasady zaczną obowiązywać 6 miesięcy od opublikowania rozporządzenia.

- **Dostęp do rynku dla usług autokarowych i autobusowych**

Parlament przyjął również projekt rozporządzenia, którego celem jest uproszczenie zasad świadczenia usług przewozów autokarowych. W toku prac legislacyjnych posłowie zaproponowali poprawkę, która umożliwi kierowcom zatrudnionym w międzynarodowych okazjonalnych usługach transportowych odroczyć cotygodniowy okres wypoczynku o 12 kolejnych okresów 24-godzinnych pod określonymi warunkami. Do tej pory kierowcy musieli wykorzystywać jeden dzień na odpoczynek co sześć dni w podróży. Przewoźnicy musieli więc zatrudniać lokalnych kierowców do prowadzenia autokarów lub wysyłać dwóch kierowców na każdą organizowaną wycieczkę objazdową, a to podnosiło koszty dla korzystających z tej oferty.

Zasada „12 dni pracy” zacznie obowiązywać od stycznia 2010 roku.

- **Warunki wykonywania zawodu przewoźnika drogowego**

Celem kolejnego rozporządzenia jest ustalenie warunków, które należy spełniać, aby móc prowadzić działalność przewoźnika drogowego, ustalenie warunków zatrudnienia zarządzającego transportem oraz wzmocnienie systemu wydawania zezwoleń i kontroli przez właściwe organy oraz rejestrowania i analizy wniosków. Rozporządzenie ma na celu także uregulowanie kwestii rejestrów elektronicznych i ochrony zawartych w nich danych i stworzenie systemu wzajemnego uznawania dyplomów oraz ustalenie sankcji i praw pierwszeństwa.

Zarządzający transportem muszą być obywatelami lub posiadać prawo pobytu w kraju członkowskim. Projekt pozbawia przewoźników o wątpliwej opinii możliwości

używania adresów skrzynki pocztowej lub przynajmniej utrudnia takie praktyki. Zdarza się bowiem, że przedsiębiorstwo jest formalnie zarejestrowane w jednym państwie członkowskim, ale w rzeczywistości prowadzi działalność w innym.

Wszystkie trzy propozycje zostały wstępnie uzgodnione z państwami członkowskimi (Radą), dlatego głosowanie w Parlamencie Europejskim i formalne zatwierdzenie przez ministrów państw członkowskich UE zakończy prace legislacyjne nad tymi wnioskami.

14. TRANSPORT - Przewoźnicy promowi i autobusowi zapłacą za spóźnienia

Pasażerowie będą wkrótce mogli dochodzić odszkodowań za opóźnione i odwołane kursy autokarów lub promów. Dotychczas takie prawa mieli jedynie pasażerowie linii lotniczych i kolei. Parlament Europejski przyjął propozycje rozwiązań, które dokładnie określają zasady zwrotu kosztów biletu w przypadku opóźnień lub odwołania kursu oraz wypłaty odszkodowań w razie wypadku.

- **Podróż morska - 25%, 50% i 100% zwrotu kosztów**

Przewoźnik świadczący usługi w transporcie morskim będzie zwracał pasażerom:

- 25% ceny biletu za opóźnienia statku od jednej do dwóch godzin,
- 50% procent ceny biletu za opóźnienie statku powyżej dwóch godzin,
- 100% ceny biletu, jeśli przewoźnik odwoła kurs i nie zapewni alternatywnego transportu.

Ta zasada nie miałaby zastosowania w przypadku wystąpienia „siły wyższej”, jak wysokie pływy, silne wiatry, wysokie fale i zamarznięcie akwenu.

- **Podróżowanie autobusem - 50%, 100% i 150% zwrotu kosztów**

W przypadku odwołania lub opóźnienia przekraczającego dwie godziny, kiedy szacowany czas podróży jest dłuższy niż trzy godziny, przewoźnik autobusowy powinien zapewnić transport alternatywny. Pasażer otrzyma zwrot 100% wartości biletu, jeśli nie zaakceptuje proponowanego transportu zastępczego.

Jeśli transport alternatywny nie zostanie zapewniony przez przewoźnika, firma przewozowa będzie musiała zwrócić pasażerom 150% kosztu biletu.

Posłowie przyjęli zapis, który zobowiązuje przewoźnika do zwrotu 50% ceny biletu nawet wtedy, kiedy pasażer skorzystał z zaproponowanego transportu alternatywnego.

Przewoźnik nie wypłaci odszkodowania tylko wtedy, jeśli udowodni, że opóźnienie nastąpiło z przyczyn od niego niezależnych (np. korki, kontrole graniczne), których nie mógł przewidzieć lub z powodu zaniedbań ze strony samego pasażera.

- **Wypłaty zaliczkowe w przypadku śmierci lub wypadku**

W przypadku śmierci pasażerów lub odniesienia przez nich obrażeń spowodowanych wypadkiem, gdy pasażer nie zawarł innego ubezpieczenia podróznego, przedsiębiorstwo autobusowe lub autokarowe będzie musiało w ciągu piętnastu dni dokonać płatności zaliczkowych proporcjonalnie do poniesionych szkód. W przypadku śmierci kwota zaliczki nie może być mniejsza niż 21 000 euro.

Odszkodowanie zostanie wypłacone w przypadku gdy istnieją oparte na domniemaniu faktycznym dowody, że wina leży po stronie przedsiębiorstwa transportowego. Przewoźnik nie będzie musiał wypłacać odszkodowania, jeżeli wypadek spowodowany został przez okoliczności, które nie były związane ze świadczeniem usług transportu autobusowego i autokarowego ani których przewoźnik nie mógł uniknąć.

- **Osoby niepełnosprawne**

W obydwu propozycjach przyjętych przez Parlament znalazły się uwagi, że osobom o ograniczonej sprawności ruchowej nie można odmówić wstępu na statek lub do autobusu, chyba, że zagraża to ich bezpieczeństwu.

- **Transport miejski i podmiejski**

Z zakresu rozporządzeń wyłączony został transport miejski i podmiejski pod warunkiem, że zapewniony zostanie porównywalny poziom praw pasażerów.

15. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE - Przedłużenie ochrony praw autorskich do 70 lat

Parlament Europejski zdecydował, że okres ochrony praw autorskich do utworów muzycznych zostanie wydłużony do 70 lat. Wydłużenie czasu ochrony będzie mieć zastosowanie do nowych fonogramów.

Komisja Europejska proponowała wydłużenie okresu ochrony praw autorskich do 95 lat, jednak kompromis, jaki znalazł Parlament powinien ułatwić porozumienie z rządami państw członkowskich.

- **Fundusz dla muzyków sesyjnych**

Parlament poparł także propozycję utworzenia specjalnego funduszu dla muzyków sesyjnych, który będzie zasilany ze składek od producentów. Firmy fonograficzne będą musiały przeznaczyć na ten cel co najmniej 20% rocznych przychodów uzyskanych z tytułu wydłużenia ochrony praw autorskich. Fundusz wesprze tych muzyków, którzy zrzekli się praw przy podpisywaniu kontraktu.

Administrowanie tymi płatnościami powierzone zostanie organizacjom zbiorowego zarządzania, aby zagwarantować ich efektywne przekazanie muzykom sesyjnym.

- **Skuteczna ochrona praw wykonawców**

W przypadku gdy artysta jest uprawniony do powtarzających się opłat, wytwórnia nie może odliczać żadnych zaliczek ani przewidzianych w umowie odliczeń po 50 latach od momentu opublikowania fonogramu lub publicznego udostępnienia. Przepis ten jest niezbędny, aby w wydłużonym okresie ochrony praw artyści wykonawcy mogli otrzymywać wszelkie należne im opłaty licencyjne.

- **Wydłużenie ochrony także dla sektora audiowizualnego**

Parlament poprosił Komisję Europejską o dokonanie oceny ewentualnego zapotrzebowania na podobne wydłużenie okresu ochrony praw artystów wykonawców i producentów w sektorze audiowizualnym. Nie później niż 1 stycznia 2010 r. KE ma złożyć sprawozdanie w sprawie wyników takiej oceny Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu.

- **Korzystasz, albo tracisz**

Jeżeli 50 lat po opublikowaniu fonogramu lub przedstawieniu publiczności producent fonogramu nie udostępnia go publicznie, wykonawca może rozwiązać umowę. Z prawa tego wykonawca będzie mógł skorzystać, jeśli producent rok po powiadomieniu o zamiarze rozwiązania umowy nie zdecyduje się na publiczne udostępnienie fonogramu.

16. KONSUMENTY - Maszyny do stosowania pestycydów

Parlament przyjął sprawozdanie posła Leopolda Rutowicza (UEN, PL) poświęcone dyrektywie, która zapewni harmonizację wymogów ochrony środowiska oraz procedur oceny zgodności dla maszyn do stosowania pestycydów. Wprowadzone zostaną dodatkowe wymogi, które nowy sprzęt musi spełnić przed wprowadzeniem do obrotu. Dyrektywa pozwoli osiągnąć jednakowy poziom ochrony środowiska i zapewni uczciwą konkurencję między producentami.

Celem strategii tematycznej w sprawie zrównoważonego stosowania pestycydów jest obniżenie zagrożenia i negatywnego wpływu pestycydów na zdrowie ludzkie i środowisko naturalne. Instrumenty przewidziane do osiągnięcia tego celu zostały określone w dyrektywie ramowej w sprawie zrównoważonego stosowania pestycydów. Nakłada ona na państwa członkowskie m.in. wymóg stworzenia systemu regularnej konserwacji i okresowej kontroli stosowanego już profesjonalnie sprzętu do stosowania pestycydów.

Jednak także nowe maszyny do stosowania pestycydów nie powinny stwarzać niepotrzebnego zagrożenia dla środowiska. Aby to osiągnąć, Komisja Europejska wysunęła propozycję dyrektywy w sprawie maszyn do stosowania pestycydów zmieniającą wcześniejszą dyrektywę. We wniosku wprowadzone zostały dodatkowe niezbędne wymogi w zakresie ochrony środowiska, które nowy sprzęt do stosowania pestycydów musi spełnić przed wprowadzeniem do obrotu lub oddaniem do użytku na terytorium Wspólnoty.

- **Środki krajowe i konieczność harmonizacji**

Prawodawstwo wspólnotowe nie zawiera wymogów ochrony środowiska dla maszyn do stosowania pestycydów, ale niektóre państwa członkowskie wprowadziły środki krajowe, które należy stosować przy wprowadzaniu nowych maszyn do obrotu na ich rynkach. Inne państwa członkowskie ogłosiły projekty przepisów w tej dziedzinie. Aby uniknąć mnożenia rozbieżnych krajowych przepisów i procedur, które mogłyby stać się przeszkodą dla swobodnego przepływu towarów w obrębie Wspólnoty zdecydowano o harmonizacji wymogów ochrony środowiska oraz procedur oceny zgodności dla maszyn do stosowania pestycydów. Pozwoli ona osiągnąć jednakowy poziom ochrony środowiska w całej UE i zapewni uczciwą konkurencję pomiędzy producentami.

- **Stanowisko Parlamentu**

W sprawozdaniu przygotowanym przez posła Leopolda Rutowicza (UEN, PL) posłowie popierają inicjatywę Komisji argumentując, że prawidłowy projekt i konstrukcja tego rodzaju maszyn odgrywa znaczącą rolę w ograniczaniu niekorzystnego wpływu pestycydów na zdrowie ludzkie i środowisko. „Opryskiwacze dostosowane do nowych wymogów będą zużywać mniejsze ilości pestycydów oraz ograniczać straty produktu powstałe w trakcie mieszania, podawania, opryskiwania i czyszczenia” – stwierdza sprawozdawca i przekonuje, że ewentualne koszty związane ze stosowaniem nowych zharmonizowanych wymogów będą zdecydowanie niższe, niż koszty ponoszone w przypadku braku harmonizacji, w postaci obciążeń administracyjnych, z jakimi borykają się producenci stosując rozbieżne przepisy i procedury krajowe.

- **Kompromis w pierwszym czytaniu**

Posłowie uważają, że niektóre zapisy proponowanej dyrektywy wymagają doprecyzowania i wyjaśnienia i dlatego zaproponowali poprawki, których nadrzędnym celem jest uproszczenie, wyjaśnienie oraz umocnienie przepisów zaproponowanych przez Komisję. Głosowaniu poddany został tekst dyrektywy uzgodniony z państwami członkowskimi w drodze nieformalnych konsultacji, dlatego jego przyjęcie przez Parlament oznacza, że dyrektywa została przyjęta w pierwszym czytaniu.

- **Dyrektywa zacznie obowiązywać za dwa lata**

Parlament i Rada uzgodniły, że państwa członkowskie w ciągu 18 miesięcy od wejścia w życie przyjmują i publikują przepisy niezbędne do wykonania dyrektywy. Jej przepisy staną się obowiązujące 24 miesiące od wejścia w życie.

17. KONTROLA BUDŻETOWA - PE odroczył decyzję o udzieleniu absolutorium z wykonania budżetu przez Radę

Parlament Europejski odroczył decyzję o udzieleniu absolutorium z wykonania budżetu przez Radę Ministrów UE za 2007 rok. 571 posłów głosujących za (przy 41 przeciwnych i 21 wstrzymujących się) uznało, że administracyjne wydatki Rady Unii Europejskiej budzą wątpliwości, dlatego Parlament powinien mieć silniejszy nadzór nad tymi pieniędzmi.

- **Absolutorium budżetowe**

Absolutorium to inaczej potwierdzenie, że pieniądze podatników z budżetu zostały wykorzystane zgodnie z zasadami. Aż cztery piąte unijnych pieniędzy przechodzi przez ręce rządów państw członkowskich. Dlatego posłowie domagają się, by władze krajowe wzięły też na siebie odpowiedzialność za wydatki z budżetu Unii.

O kształcie budżetu Unii Europejskiej decydują Parlament Europejski i ministrowie finansów krajów członkowskich. Jednak pieniądze ze wspólnej kasy wydają przede wszystkim organy administracji poszczególnych państw oraz Komisja Europejska. Każda z instytucji UE posiada też swój własny budżet, który pokrywa koszty zatrudnienia pracowników, tłumaczeń, eksploatacji budynków i inne wydatki bieżące.

Co roku, w kwietniu, parlamentarna Komisja Kontroli Budżetowej podsumowuje wyniki kontroli wydatków za rok finansowy, który zakończył się szesnaście miesięcy wcześniej. Dlatego obecne absolutorium obejmuje wykonanie budżetu w 2007. Wcześniej, 16 marca, Komisja Kontroli Budżetowej zagłosowała za odłożeniem ostatecznego rozliczenia budżetu. Zastrzeżenia posłów wzbudziły wydatki administrowane przez Radę Unii Europejskiej oraz dyscyplina finansowa Europejskiego Kolegium Policyjnego.

Rada UE przesunęła część pieniędzy z budżetu na działalność administracyjną, aby finansować politykę zagraniczną i obronną Unii. Komisja Kontroli Budżetowej skrytykowała tę operację wskazując, iż wydatki na relacje z krajami trzecimi i bezpieczeństwo muszą podlegać pod odpowiedni nadzór Parlamentu Europejskiego.

- **Działania Rady**

Posłowie już w 2002 roku zwracali uwagę, że wydatki Rady Ministrów na działania administracyjne mają charakter wydatków na działania operacyjne, w takich obszarach jak polityka zagraniczna, bezpieczeństwo i obrona, wymiar sprawiedliwości i sprawy wewnętrzne. Parlament uważa, że te wydatki Rady powinny podlegać takiej samej kontroli w ramach procedury budżetowej, jak wydatki innych instytucji europejskich.

Posłowie wyrażają ubolewanie, że w przeciwieństwie do innych instytucji, Rada nie przekazuje Parlamentowi rocznego sprawozdania ze swojej działalności. W rezolucji posłowie wymieniają wcześniejsze prośby kierowane do Rady o udzielenie informacji na temat wykonania budżetu i pytania poselskie dotyczące budżetu Rady.

- **Budżet ogólny UE - 80 procent w rękach krajowej administracji**

Posłowie zauważają, że 80% budżetu Unii Europejskiej jest administrowane przez państwa członkowskie, a Europejski Trybunał Obrachunkowy po raz 14 z rzędu nie był w stanie wydać deklaracji potwierdzenia wiarygodności wydatków państw członkowskich. Parlament od dawna popiera inicjatywy niektórych państw członkowskich dotyczące opracowania i opublikowania oświadczeń krajowych, poddanych audytowi przez krajowe organy kontrolne. Warto przypomnieć o następujących faktach:

- Aż 20 procent płatności rolnych może zawierać błędy. („Błędy” mogą tu oznaczać źle wypełniony formularz, jak i jawne nadużycie).
- Władze krajów członkowskich zarządzają ponad 80 procentami wszystkich wydatków UE. Parlament chce, aby poszczególne rządy przejęły częściową odpowiedzialność za gospodarowanie pieniędzmi ze wspólnej kasy.
- Problemy z funduszami strukturalnymi - co najmniej 11 procent środków zostaje wykorzystane niewłaściwie.
- Już po raz czternasty, Europejski Trybunał Obrachunkowy nie był w stanie wydać „deklaracji o wiarygodności” - potwierdzającej, że poziomy błędów w zarządzaniu łańcuchem budżetowym nie przekroczyły akceptowalnych progów.

Jednak biorąc pod uwagę ogólną jakość wydatków w UE, Komisja Kontroli Budżetowej zaleciła udzielenie absolutorium reszcie europejskich instytucji i agencji. Komisja Europejska powinna uprościć i odbiurokratyzować procedury finansowe, uważają posłowie. Skomplikowane zasady sprzyjają powstawaniu ogromnej ilości błędów.

Państwa członkowskie powinny wzmocnić kontrolę finansową na własnym podwórku. Rządy powinny też ściślej współpracować z instytucjami Unii Europejskiej w tej dziedzinie i pomagać w odzyskaniu niewłaściwie wydanych pieniędzy. Administracja państwowa krajów członkowskich dysponuje osiemdziesięcioma procentami budżetu Unii Europejskiej.

• **Rumunia i Bułgaria**

Posłowie poparli czasowe zawieszenie części funduszy dla Bułgarii i Rumunii i zażądali sprawozdania od Komisji w sprawie aktualnej sytuacji w zakresie zarządzania i kontroli funduszy przez Bułgarię za okres do 15 lipca 2009 roku. Posłowie uważają, że Komisja Europejska nie oceniła właściwie zdolności przyjęcia funduszy unijnych przez te dwa kraje i w związku z tym jej działania wprowadziły w błąd Parlament Europejski i rządy Bułgarii i Rumunii.

• **Parlament Europejski**

Posłowie udzielili absolutorium z wykonania budżetu PE, ale przyjęli kilka zaleceń. Zauważyli, że dobrowolny fundusz emerytalny na koniec 2007 zamknął się deficytem w wysokości 30,92 mln euro. Posłowie uważają, że w obecnej sytuacji gospodarczej Parlament w żadnym razie nie przekaze jakichkolwiek środków z budżetu na pokrycie tego deficytu.

Prezydium Parlamentu Europejskiego zdecydowało wcześniej o podniesieniu granicy wieku emerytalnego z 60 do 63 lat, zniesienia możliwości wcześniejszego przechodzenia na emeryturę lub możliwości jednorazowego wypłacania 25% zgromadzonego kapitału.

Posłowie zwrócili się do Sekretarza Generalnego PE o dokonanie analizy kosztów wynikających z prowadzenia działalności parlamentarnej w siedzibach w Brukseli i Strasburgu oraz zażądali niezależnego sprawozdania w sprawie wielkości emisji CO₂ wynikających z konieczności podróżowania każdego roku na 12 sesji plenarnych do Strasburga.

- **Inne wydatki**

Parlament przyjął także szereg zaleceń dotyczących wydatków na rolnictwo, fundusze strukturalne, badania naukowe oraz wsparcie dla organizacji pozarządowych.

- **Kontekst**

Kontrola wydatków UE jest jednym z najważniejszych zadań Parlamentu. Dziesięć lat temu, ta sama procedura uruchomiła łańcuch wydarzeń, które doprowadziły do jednego z najbardziej dramatycznych momentów w historii UE - zbiorowej rezygnacji Komisji Europejskiej. Komisja kierowana przez Jacques Santera została zmuszona do dymisji w marcu 1999, gdy stało się jasne, że utraciła definitywnie zaufanie Parlamentu w kwestii zarządzania finansami UE.

18. IMIGRACJA - Europa musi mieć wspólną politykę imigracyjną

W przyjętym raporcie autorstwa **Simona Busuttila** (EPP-ED, Malta) Parlament Europejski przedstawia zarys wspólnej polityki imigracyjnej Unii Europejskiej. Parlament Europejski podkreśla znaczenie legalnej imigracji, w szczególności w kontekście starzejącego się społeczeństwa europejskiego i rosnących niedoborów siły roboczej, ale również wzywa państwa członkowskie do wspólnego stawienia czoła problemom spowodowanym przez nielegalną imigrację.

Eurodeputowani określają imigrację mianem „jednego z największych wyzwań, przed jakimi obecnie stoi Europa” i są zdania, że zjawisko to pozostanie jednym z największych wyzwań przez kolejne lata. Ponadto, są zdania, że wspólne podejście do imigracji jest bardzo ważne, ponieważ fakt posiadania wspólnych granic Unii Europejskiej oznacza, że „podjęcie działania lub też zaniechanie tych działań przez jedno państwo członkowskie ma bezpośredni wpływ na inne państwa i na Unię Europejską jako całość”. Jeśli zarządzanie strumieniami imigracyjnymi będzie niewłaściwe, wówczas będzie to miało negatywny wpływ na kraje, które są celem podróży imigrantów, ale także kraje pochodzenia i migrantów.

- **Przeszły i przyszły wpływ imigrantów na Europę**

Eurodeputowani podkreślają, że migranci odegrali bardzo ważną rolę w rozwoju Unii Europejskiej i konstrukcji europejskiej w ostatnich dekadach. W ich opinii sprawą kluczową jest uznanie tego faktu, a także przyznanie, że Unia Europejska w dalszym ciągu potrzebuje pracy migrantów.

Z tego względu, Europa powinna stworzyć przyjazne warunki dla przyjęcia imigrantów oraz zwiększenia atrakcyjności UE dla pracowników wysoko wykwalifikowanych, w szczególności w kontekście prognoz Eurostatu, zgodnie z

którymi starzenie się ludności UE stanie się w średniej perspektywie faktem, jako że zgodnie z przewidywaniami do 2050 r. liczba osób aktywnych zawodowo w UE może zmniejszyć się o prawie 60 mln. Imigracja będzie mogła odegrać rolę znaczącego katalizatora dla poprawy wyników gospodarczych UE.

Jednakże, eurodeputowani są zaniepokojeni ewentualnymi skutkami imigracji w formie drenażu mózgów w krajach pochodzenia imigrantów i dlatego są zdania, że skutki te można złagodzić poprzez migrację czasową lub cyrkulacyjną, poprzez zapewnianie szkoleń w krajach pochodzenia w celu zachowania zatrudniania w kluczowych sektorach, w szczególności w oświacie i sektorze zdrowia, oraz poprzez podpisywanie umów o współpracy z państwami pochodzenia. Zwracają się również do państw członkowskich o powstrzymanie się od rekrutacji w krajach rozwijających się, w których odnotowuje się niedobór zasobów ludzkich w kluczowych sektorach, takich jak sektor zdrowia i edukacji. Ponadto eurodeputowani wzywają Komisję i państwa członkowskie do tworzenia mechanizmów, wytycznych i innych instrumentów ułatwiających migrację o charakterze cyrkulacyjnym lub migrację okresową, a także we współpracy z państwami pochodzenia migrantów środków mających zrekompenzować utratę zasobów ludzkich poprzez konkretne wsparcie na rzecz kształcenia zawodowego w kluczowych sektorach osłabionych przez drenaż mózgów.

Zgodnie z prognozami zawartymi w szacunkach Komisji do 2050 r. wystąpi zapotrzebowanie na 60 mln pracowników migrujących, co wiąże się z koniecznością otwarcia legalnych kanałów imigracji. Eurodeputowani wyrażają zaniepokojenie, że dotychczas niewiele zrobiono w tym zakresie i przypominają, że zarządzanie przepływami migracyjnymi musi opierać się na skoordynowanym podejściu uwzględniającym sytuację demograficzną i gospodarczą UE i państw członkowskich. Ponadto, podkreślają potrzebę wykonania kompleksowej oceny potrzeb UE w kategoriach rynku i kwalifikacji. Są jednak zdania, że każde państwo członkowskie powinno zachować kontrolę nad liczbą osób odpowiadającą jego zapotrzebowaniu na rynku pracy.

- **Integracja imigrantów**

Integracja powinna stanowić zasadniczy element legislacji UE nt. imigracji. PE podkreśla, że integracja zwiększa różnorodność kulturową w UE i powinna opierać się na integracji społecznej, przeciwdziałaniu dyskryminacji, równych szansach, poprzez możliwość dostępu do służby zdrowia, edukacji, szkoleń językowych oraz zatrudniania

The report supports integration efforts by Member States, to help immigrants to learn the language of their host country and to develop an understanding of the values of the EU and its Member States.

PE podkreśla, że integracja jest procesem dwukierunkowym, co wiąże się z przystosowaniem się zarówno ze strony imigrantów, jak i ludności ich przyjmującej, zgodnie ze wspólnymi podstawowymi zasadami przyjętymi przez Radę, a proces ten może skorzystać na wymianie dobrych praktyk.

Eurodeputowani podkreślają, że imigrantom z tak zwanych krajów trzecich należy

zapewnić prawo do mobilności na terytorium UE, by jako legalni rezydenci danego państwa członkowskiego mogli podjąć pracę w charakterze pracowników przygranicznych w innym państwie członkowskim bez konieczności ubiegania się o pozwolenie na pracę. Imigrantom takim należy również zagwarantować pełną swobodę przemieszczania się przysługującą pracownikom po upływie pięcioletniego okresu legalnego pobytu w danym państwie członkowskim.

Integracja wymaga współpracy z krajami trzecimi, która dotychczas nie przyniosła zadowalających efektów. Wyjątkiem jest tu współpraca prowadzona z krajami trzecimi przez Hiszpanię, jak na przykład z Senegalem i innymi państwami Afryki Subsaharyjskiej i Afryki Północnej, co pomogło w roku 2008 zredukować imigrację na Wyspy Kanaryjskie o 70%.

- **Wspólna europejska polityka zarządzania granicami**

Eurodeputowani wzywają do zastąpienia obecnych krajowych wiz Schengen jednolitymi europejskimi wizami Schengen, umożliwiającymi równe traktowanie wszystkich osób ubiegających się o wizy. Parlament Europejski zwraca się do Rady o przyjęcie mechanizmów opartych na solidarności między państwami członkowskimi, tak aby umożliwić podział korzyści pochodzących z kontroli granic oraz o skoordynowanie ich krajowych strategii politycznych. Ponadto, wzywa do wzmocnienia współpracy między konsulacjami państw członkowskich oraz do stopniowego i powoływania wspólnych urzędów konsularnych do spraw wiz.

Parlament Europejski wyraża oburzenie tragedią ludzką powodowaną nielegalną migracją drogami morskimi, zwłaszcza na południowych granicach morskich Unii, gdzie ludzie na łodziach opuszczają wybrzeża Afryki, udając się w ryzykowną podróż do Europy. Sprawozdawca podkreśla, że w roku 2008 więcej imigrantów straciło życie na morzu niż było ofiar w strefie Gazy. Dlatego PE stanowczo wzywa do podjęcia pilnych działań, by raz na zawsze skończyć z tą tragedią ludzką oraz by umocnić dialog i współpracę z krajami pochodzenia.

Parlament Europejski przypomina, że nielegalną imigrację wspierają często sieci przestępcze, które jak dotąd okazują się bardziej skuteczne od wspólnych działań europejskich. PE jest przekonany, że ta cyniczna sieć odpowiada za śmierć setek ludzi, którzy co roku giną na morzu. PE przypomina, że w ramach wypełniania zobowiązań międzynarodowych państwa członkowskie są wspólnie odpowiedzialne za ratowanie życia na morzu i w związku z tym, wzywa Komisję i Radę do zwiększenia wysiłków w walce ze zorganizowaną przestępczością, handlem ludźmi i przemytem, do których dochodzi w różnych miejscach na terytorium UE, a w szczególności do działań na rzecz zniszczenia całych sieci, wypowiadając walkę nie tylko przemytnikom, lecz także tym wszystkim, którzy czerpią największe korzyści z tego rodzaju działalności przestępczej, gdyż znajdują się na szczycie organizacji.

- **Agencja FRONTEX**

FRONTEX, zlokalizowana w Warszawie Europejska Agencja Zarządzania Współpracą Operacyjną na Zewnętrznych Granicach Państw Członkowskich Unii Europejskiej, powinna zostać wzmocniona, zwłaszcza przez rozszerzenie zdolności

koordynacyjnych agencji oraz przez umożliwienie jej koordynowania stałych misji na obszarach o nasilonej presji migracyjnej na żądanie danego państwa członkowskiego i współpracy z krajami trzecimi. PE jest zdania, że należy także zwrócić uwagę na rosnący potencjał agencji FRONTEX w zakresie analizy ryzyka i wywiadu.

PE uważa, że pomimo wielokrotnych podwyżek środków budżetowych wskutek nacisków Parlamentu, agencja FRONTEX nadal nie jest w stanie zapewnić efektywnej koordynacji działań kontrolnych na zewnętrznych granicach Unii ze względu na jej ograniczone uprawnienia oraz z powodu braku starań na rzecz zaangażowania państw trzecich w operacje morskie. Eurodeputowani są zdania, że sensowne wypełnianie mandatu przez FRONTEX wymaga odpowiednich środków, nie tylko finansowych, i tym samym wzywają do wykorzystania nowych technologii do walki z nielegalną imigracją i do zwiększenia puli środków technicznych. PE nawołuje do zbadania możliwości nabycia przez FRONTEX własnego sprzętu oraz do możliwego przekształcenia operacji morskich agencji FRONTEX w straż przybrzeżną UE, bez uszczerbku dla kontroli sprawowanej przez państwa członkowskie nad ich granicami.

19. STOSUNKI ZEWNĘTRZNE - Bałkany Zachodnie: perspektywa członkostwa w UE podstawową gwarancją stabilności w regionie

Eurodeputowani przyjęli sprawozdanie **Anny Ibrisagic** (EPP-ED, Słowenia) w sprawie umacniania stabilności i dobrobytu na Bałkanach Zachodnich. W sprawozdaniu eurodeputowani stwierdzają, że perspektywa członkostwa w UE oraz korzyści z niego wynikające stanowią podstawową gwarancję stabilności i główny bodziec reform w krajach Bałkanów Zachodnich – części Europy, która w odległej i niedawnej przeszłości doświadczyła wojen, czystek etnicznych i rządów autorytarnych. Bałkany Zachodnie niezaprzeczalnie stanowią część Europy, a przyszłość wszystkich krajów regionu leży w ich pełnej integracji z Unią Europejską w charakterze jej państw członkowskich.

Parlament Europejski podkreśla ponadto, że proces akcesyjny musi opierać się na uczciwym i ścisłym stosowaniu zasady warunkowości, zgodnie z którą każdy kraj zostanie oceniony wyłącznie w świetle zdolności do spełnienia kryteriów z Kopenhagi, warunków procesu stabilizacji i stowarzyszenia oraz wszystkich punktów odniesienia ustalonych dla określonego etapu negocjacji oraz że w związku z tym nie należy spowalniać ani blokować procesu akcesyjnego wobec krajów, które spełniły ustalone uprzednio wymagania.

PE podkreśla również, że oddziaływanie Unii Europejskiej i jej zdolność do pełnienia roli czynnika stabilizacji i motoru reform na Bałkanach Zachodnich zależy od wiarygodności składanych przezeń zobowiązań, pozwalających państwom regionu, które w pełni osiągną kryteria z Kopenhagi, na uzyskanie pełnoprawnego członkostwa w UE. Wskazuje, że w procesie akcesyjnym należy utrzymać wyraźną perspektywę regionalną oraz że należy dołożyć starań, żeby uniknąć sytuacji, w której różnice w tempie integracji powodują powstawanie nowych barier w regionie, zwłaszcza w odniesieniu do procesu liberalizacji systemu wizowego.

- **Rozwiązywanie kwestii dwustronnych**

Otwarcie negocjacji akcesyjnych z krajami Bałkanów Zachodnich oraz otwieranie i zamykanie poszczególnych rozdziałów negocjacyjnych nie powinno być utrudniane lub blokowane przez sprawy związane ze sporami dwustronnymi. Z tego powodu kraje powinny uzgodnić procedury rozwiązywania kwestii dwustronnych przed rozpoczęciem negocjacji akcesyjnych. W związku z tym, Parlament Europejski odnotowuje podjęte przez niektóre kraje Bałkanów Zachodnich decyzje o złożeniu skarg lub zwróceniu się o opinie doradcze do Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości w sporach dwustronnych. Ponadto, PE jest zdania, że UE powinna dołożyć wszelkich starań mających na celu udzielanie pomocy i ułatwianie osiągnięcia kompleksowego i trwałego rozstrzygnięcia spornych kwestii.

- **Kryteria liberalizacji systemu wizowego**

Eurodeputowani podkreślają znaczenie liberalizacji systemu wizowego Schengen dla obywateli krajów Bałkanów Zachodnich jako sposobu zaznajomienia mieszkańców regionu z Unią Europejską. Z zadowoleniem przyjmują dialog w sprawie liberalizacji systemu wizowego oraz wzywają Radę i Komisję, żeby kierowały tym procesem w jak najprzejrzystszy sposób i przy jasno określonych punktach odniesienia, tak żeby ułatwić monitoring zewnętrzny i zwiększyć publiczną odpowiedzialność w tym procesie.

Eurodeputowani wskazują, że kłopotliwa procedura wizowa, którą potęgują braki kadrowe w konsulatach i ambasadach regionu, może wywołać u mieszkańców regionu wrogość w stosunku do UE, podczas gdy popularność Unii bezwzględnie stanowi największy bodziec do przeprowadzania reform.

Parlament Europejski zachęca kraje Bałkanów Zachodnich do przyspieszenia działań służących spełnieniu wymogów ustalonych w poszczególnych harmonogramach, aby doprowadzić do jak najszybszej eliminacji systemów wizowych obowiązujących w tych krajach. PE uważa, że spełnienie tych warunków ma zasadnicze znaczenie dla przyspieszenia procesu przystąpienia do Unii Europejskiej

- **Współpraca z Międzynarodowym Trybunałem Karnym dla Byłej Jugosławii jest konieczna**

Parlament Europejski podkreśla, że pełna współpraca z Międzynarodowym Trybunałem Karnym dla Byłej Jugosławii (ICTY) w odniesieniu do zatrzymania i ekstradycji pozostających na wolności oskarżonych, przekazywania dowodów oraz pełnej współpracy przed procesem sądowym i w jego trakcie stanowi zasadniczy wymóg procesu akcesyjnego.

Eurodeputowani wzywają Komisję, żeby wraz z ICTY, OBWE i rządami państw regionu wspierała inicjatywy zmierzające do wzmocnienia potencjału i skuteczności sądów krajowych w pociąganiu do odpowiedzialności za zbrodnie wojenne oraz inne, mniej poważne zbrodnie, i do zapewnienia, że postępowania sądowe będą prowadzone w niezależny i bezstronny sposób, zgodnie ze standardami i normami prawa międzynarodowego.

Parlament Europejski odnosi się krytycznie do obowiązujących we wszystkich krajach byłej Jugosławii przepisów konstytucyjnych lub ustawowych, które zakazują ekstradycji ich własnych obywateli zagrożonych postawieniem w stan oskarżenia w innych państwach regionu, oraz do przeszkód prawnych utrudniających przekazywanie spraw karnych dużej wagi między sądami różnych krajów w regionie. Dlatego nalega na Radę i Komisję, żeby wezwały kraje regionu do podjęcia kroków na rzecz skoordynowanego uchylecia wszystkich zakazów i przeszkód prawnych tego rodzaju.

Eurodeputowani wskazują, że przepisy prawne ograniczające ekstradycję mogą umacniać bezkarność w odniesieniu do poważnych przestępstw, w tym zbrodni przeciwko ludzkości, aktów pogwałcenia prawa wojennego lub zwyczajów wojennych, międzynarodowej przestępczości zorganizowanej, nielegalnego handlu i terroryzmu oraz że takie przepisy stanowią jedną z najważniejszych przyczyn szeroko krytykowanej, choć stosowanej praktyki prowadzenia postępowań sądowych in absentia.

- **Wzmocnienie dialogu międzyparlamentarnego**

Parlament Europejski wspiera międzyparlamentarny dialog na poziomie regionalnym i podkreśla znaczenie pełnego włączenia parlamentów krajowych państw Bałkanów Zachodnich w proces integracji europejskiej. Ponadto uważa, że Parlament Europejski i parlamenty krajowe państw członkowskich UE mają do odegrania istotną rolę w zaangażowaniu w dialog i współpracę z parlamentami krajów Bałkanów Zachodnich i dlatego jest zdania, że powinno się poprawić charakter posiedzeń międzyparlamentarnych Parlamentu Europejskiego, żeby uzyskać funkcjonalny i skuteczny system organizowania konkretniejszych, ukierunkowanych na praktykę debat i warsztatów.

Eurodeputowani wzywają parlamenty państw członkowskich do szybkiego wyrażenia zgody na zawarcie układów o stabilizacji i stowarzyszeniu znajdujących się obecnie na etapie procesu ratyfikacji.

- **Integracja społeczna**

Parlament Europejski jest zdania, że spuścizna wojen z lat dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku nadal stanowi istotną przeszkodę dla ustanowienia trwałego bezpieczeństwa i stabilności politycznej w regionie. Dlatego uważa za konieczne dalsze propagowanie dialogu między grupami etnicznymi i dialogu międzykulturowego w celu przewyciężenia brzemienia przeszłości i napięć w stosunkach między krajami regionu bałkańskiego. Jest przekonany, że organizacje społeczeństwa obywatelskiego oraz kontakty międzyludzkie (zarówno między krajami Bałkanów Zachodnich, jak i między tymi krajami i UE) odgrywają zasadniczą rolę w pogłębianiu pojednania, ułatwianiu wzajemnego zrozumienia i propagowaniu pokojowego współistnienia różnych grup etnicznych. Wzywa w związku z tym Komisję, aby zwróciła baczniejszą uwagę na inicjatywy promujące pojednanie, tolerancję i dialog między różnymi grupami etnicznymi i aby zapewniła zwiększone środki na ich finansowanie, a także aby wsparła wdrażanie umów między grupami etnicznymi .

- **Ochrona niezależności mediów**

Eurodeputowani wyrażają swoje zaniepokojenie ingerencją polityczną, której ofiarą padają środki masowego przekazu we wszystkich krajach Bałkanów Zachodnich, a także z powodu powiązań interesów świata biznesu, polityki i mediów oraz klimatu zagrożenia i pogroźek pod adresem dziennikarzy śledczych. W związku z tym apelują do państw Bałkanów Zachodnich o pełne poszanowanie praw dziennikarzy i niezależnych środków przekazu stanowiących legalną siłę w demokratycznym państwie europejskim.

- **Finansowanie i współpraca międzynarodowa**

PE w pełni popiera wysiłki zmierzające do ustanowienia do 2010 r. wszechstronnych ram inwestycyjnych dla Bałkanów Zachodnich na rzecz koordynacji grantów i pożyczek oferowanych przez Komisję, międzynarodowe instytucje finansowe i indywidualnych darczyńców krajowych. Popiera również zwiększenie finansowania i liczby stypendiów naukowych i badawczych w UE dla studentów i naukowców z Bałkanów Zachodnich w ramach programu Erasmus Mundus, by zaznajomić osoby oraz instytucje państw Bałkanów Zachodnich z agendą UE i by rozwijać umiejętności edukacyjne.

Wyraża także poparcie dla udziału krajów Bałkanów Zachodnich w programach i agencjach wspólnotowych, w szczególności wskazując na ich udział w Traktacie o wspólnocie energetycznej i planowany udział w Traktacie o wspólnocie transportowej jako wzorcowe przykłady pełnej integracji krajów kandydujących i potencjalnych krajów kandydackich ze strukturami wspólnotowymi oraz dostosowania ustawodawstwa do prawnego dorobku Wspólnoty na wczesnym etapie procesu akcesyjnego.

20. INSTYTUCJE - Parlament uczcił pamięć ofiar trzęsienia ziemi we Włoszech

Posłowie uczcili minutą ciszy pamięć ofiar trzęsienia ziemi we Włoszech. Przewodniczący Parlamentu Europejskiego przekazał wyrazy głębokiego współczucia rodzinom i bliskim ofiar.

„Jesteśmy wstrząśnięci wymiarem tej katastrofy i jej skutkami” – powiedział **Hans-Gert Pöttering** otwierając sesję plenarną PE w Strasburgu. „Tragedia dotknęła 40 tysięcy osób, co trzeci dom w regionie nawiedzonym przez trzęsienie ziemi został zniszczony. Myślimi jesteśmy z osobami dotkniętymi przez tę tragedię, które straciły bliskich i tymi, którzy zostali bez dachu nad głową”.

Przewodniczący PE przekazał wyrazy współczucia rodzinom ofiar i solidarności z obywatelami Włoch w czasie żałoby.

21. INSTYTUCJE – Uroczystość nazwania dziedzińca PE imieniem profesora Bronisława Geremka

We wtorek, 21 kwietnia odbyła się uroczystość nazwania głównego dziedzińca Parlamentu Europejskiego w Strasburgu imieniem profesora Bronisława Geremka. Graham Watson, szef grupy ALDE w PE, powiedział, że nie ma lepszego miejsca, żeby uczcić jego pamięć niż to miejsce będące w centrum Parlamentu Europejskiego, w centrum Europy - zupełnie jak sam Profesor.

W styczniu br. Prezydium PE podjęło decyzję o nadaniu trzem miejscom w Parlamencie nazw upamiętniających parlamentarzystów, którzy pełniąc mandat posła do PE, jak i przed jego objęciem, przyczynili się w znamienny sposób dla procesu integracji europejskiej. W uroczystości udział wziął przewodniczący PE Hans-Gert Pöttering.

22. INSTYTUCJE - Kalendarz prac PE na 2010 rok

Posłowie przyjęli kalendarz prac Parlamentu Europejskiego na 2010 rok, w którym określili terminy sesji plenarnych w Strasburgu i Brukseli.

Kalendarz prac zawiera terminy sesji plenarnych, a także określa w których tygodniach odbywać się będą posiedzenia komisji parlamentarnych i grup politycznych. Zaplanowane zostaną także tygodnie przeznaczone na prace posłów w swoich regionach. Poszczególne rodzaje działalności Parlamentu oznaczone są różnymi kolorami.

Parlament w pełnym składzie zatwierdza tylko terminy posiedzeń plenarnych oznaczone kolorem czerwonym. Pozostałe 'kolory' zostaną dodane później.

23. INSTYTUCJE - Matki zamordowanych w Srebrenicy w Parlamencie

Przewodniczący Parlamentu Europejskiego, Hans-Gert Pöttering przyjął w czwartek w Strasburgu kobiety z Bośni, które straciły synów i mężów w masakrze w Srebrenicy przed 14 laty. Przedstawicielki Stowarzyszenia Matek ze Srebrenicy wyraziły wdzięczność, że Parlament Europejski dąży, by 11 lipca został ustanowiony Europejskim Dniem pamięci o ofiarach w Srebrenicy. Trzem przedstawicielkom organizacji zrzeszającej rodziny około ośmiu tysięcy bośniackich muzułmanów zamordowanych przez serbskie wojsko w lipcu 1995 roku towarzyszył w Strasburgu Wielki Mufti Bośni, Mustafa Cerić.

• Największa zbrodnia wojenna w Europie od końca drugiej wojny światowej

W ciągu kilku dni rzezi po upadku Srebrenicy ponad 8 tys. muzułmańskich mężczyzn i chłopców, którzy szukali bezpieczeństwa na tym terenie chronionym przez Siły Ochronne ONZ (UNPROFOR), zostało bezwzględnie zamordowanych przez siły Serbów bośniackich dowodzone przez generała Mladicia i paramilitarne jednostki, w tym serbskie nieregularne oddziały policji, które wkroczyły na terytorium Bośni z Serbii. Prawie 25 000 kobiet, dzieci i osób starszych przymusowo deportowano. Parlament Europejski, w rezolucji przyjętej 15 stycznia 2009 roku, nazwał masakrę w Srebrenicy „największą zbrodnią wojenną w Europie od końca drugiej wojny

światowej”. „Dopiero, gdy poznamy całą prawdę, o tym, co się wtedy stało, będziemy mogli zrobić krok w przyszłość”, powiedział Hans-Gert Pöttering podczas spotkania.

**Opracowała:
dr Magdalen Skulimowska⁴**

⁴ Na podstawie informacji prasowych PE oraz debat podczas sesji PE w Strasburgu